

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg.

28 maart 1985

Jaargang 5, nummer 15

Belangstelling blijft achter bij capaciteit

Prognose voor rechten niet gunstig

De Maastrichtse rechtenfaculteit omschrijft niet aan de sterk veranderende belangstelling voor de rechtenstudie. Voor de eerste maal sinds de oprichting drie jaar geleden worden er minder studenten verwacht dan de driehonderd, die de faculteit kan aanpakken. Volgens de laatste cijfers hebben zich 287 studenten aangemeld. Het is echter niet ondenkbaar dat door de „overvolgung” van andere studierichtingen, dat aantal nog iets kan oplopen.

concurrentie van de Open Universiteit en een veranderende mode, waarvan vooral Bedrijfskunde profiteert.

Gezondheidswetenschappen

Ook bij Gezondheidswetenschappen is de prognose niet gunstig. Zoals ieder jaar staat de Algemene Faculteit voor een dilemma: als er geen numerus fixus wordt aangevraagd komen er teveel studenten en als er wel een numerus fixus wordt aangevraagd, komen er te weinig studenten. De prognose van de Academische Raad is dat er bij een numerus fixus nog 224 studenten overblijven voor de Maastrichtse studierichting. De faculteit heeft onlangs na veel soebatten besloten de capaciteit te verhogen van 250 tot 275 plaatsen. Het aantal inschrijvingen kan nog iets stijgen als studenten, die voor medicijnen worden uitgeloot, hun toevlucht zoeken in een verwante studierichting. Behalve Gezondheidswetenschappen in Maastricht zijn dat Algemene Gezondheidszorg in Rotterdam, Medische Biologie in Utrecht en Algemene Gezondheidskunde in Nijmegen. In Utrecht en Rotterdam overtreft de belangstelling de capaciteit, maar in Nijmegen hebben zich maar 41 belangstellenden gemeld voor de 80 beschikbare plaatsen. Toch wordt ook daar een numerus fixus verwacht uit vrees voor de toeloop van uitgelote kandidaten voor de „gewone” medische opleiding. Deze staat overigens veel minder in de belangstelling dan de laatste jaren het geval was. Ondanks de verlaging van de landelijke capaciteit van 1800 naar 1500 is de belangstelling nu nog „maar” twee keer zo groot als het aantal beschikbare plaatsen. In het recente verleden was de belangstelling vaak het viervoudige van de capaciteit. Opvallend is ook dat er voor Tandheelkunde ondanks de sluiting van de Utrechtse subfaculteit meer capaciteit dan belangstelling is.

Economie

Voor de 150 plaatsen die aan de Maastrichtse economische faculteit beschikbaar zijn verwacht de Academische Raad 184 serieuze kandidaten. Daarom wordt er geadviseerd een plaatsingscommissie in te stellen. Voor de 34 gegadigden die overgeplaatst moeten worden is er volop keus, want evenals bij rechten is er sprake van een sterk verminderde belangstelling.

Jacques Herraets

'T Belgikske, da's nikske

Nederlanders leven saai maar lang, Belgen leven minder saai en minder lang. Nederlanders beoordelen het leven op zijn lengte, Belgen zijn meer geïnteresseerd in de kwaliteit. De eeuwige tegenstelling tussen het Calvinistische noorden en het Bourgondische zuiden heeft consequenties voor de gezondheid en de gezondheidszorg. Tegen het Bourgondische decor van luilekkerland Baarle-Nassau vergeleken geleerden uit Nederland en België de daarmee samenhangende problemen.

Lees pagina 6 onder het genot van een pintje Classe Royale.

Ruding wil 200 miljoen minder voor studiefinanciering

De universiteiten en de academische ziekenhuizen moeten, als het aan minister Ruding van Financiën ligt, in 1986 45 miljoen extra bezuinigen. In de kaderbrief, waarmee de voorbereiding van de begroting voor 1986 wordt gestart, stelt Ruding voor volgend jaar 2 miljard extra te snoeien op de uitgaven van de departementen. Van die 2 miljard zou 200 miljoen moeten gekort worden op de studiefinanciering, dat daarmee de grootste klap te verduren krijgt. De resterende 1,8 miljard gulden worden verdeeld over de departementen: Onderwijs zou daarvan 287 miljoen voor zijn rekening moeten nemen, een bedrag dat oploopt tot 621,5 miljoen vanaf 1987.

Van deze 287 miljoen maken de 45 miljoen bezuinigingen op universiteiten en academische ziekenhuizen deel uit. Dertig miljoen hiervan zouden moeten worden bezuinigd op de financiering door de minister van onderwijs van het universitaire onderzoek, oplopend tot 80 miljoen

vanaf 1987. Daarnaast zou de Academische Ziekenhuizen volgens Ruding moeten worden opgedragen om in 1986 7,5 miljoen (vanaf 1987: 10 miljoen) te besparen op hun exploitatielasten.

Ten slotte zou de stimulering van onderzoekprogramma's vanuit het wetenschapsbeleid moeten verminderd met 7,5 miljoen, een bedrag dat in latere jaren gelijk blijft. In de voorstellen van Ruding is geen verdere verhoging van het collegegeld opgenomen. Dit wordt overigens in 1986 ook zonder verdere bezuinigingen al verhoogd tot 1604 gulden, inclusief inschrijfgeld.

De 200 miljoen die volgens Ruding zouden moeten worden gekort op de studiefinanciering worden door hem verder niet ingevuld. Onduidelijk is dus waar dit geld precies gevonden zou moeten worden.

De brief van Ruding maakt onderdeel uit van het overleg in de ministerraad. Hierin zou minister Deet-

man hebben laten weten geen verdere bezuinigingen op zijn begroting te willen accepteren. Hij zou desnoods bereid zijn op te stappen als bewindsman. Volgens minister Deetman is hij de enige minister in het kabinet die in de afgelopen jaren alle voorgenomen bezuinigingen ook volledig heeft verwezenlijkt. Daarnaast heeft hij de instellingen van w.o. herhaaldelijk toegezegd zich in het kabinet sterk te zullen maken voor het handhaven van het huidige budget. Die toezegging zou hij, indien de voorstellen van Ruding door het kabinet worden overgenomen, niet kunnen nakomen.

Het is echter nog maar zeer de vraag of de regering inderdaad de minister van financiën volgt. Zowel over de omvang van het totaal aan extra bezuinigingen in het verkiezingsjaar 1986, als over de invulling ervan wordt gesproken.

Bert Bakker/UP

GREMIUM

Al eens eerder schreef ik (Carabas 1984/1: Esseej) niet te hopen dat het lager en middelbaar onderwijs in deze regio in handen was van slecht Duits sprekende Belgen. Gerard Majoor's column in de vorige Observant deed mij de schrik om het hart slaan. Dit om twee redenen:

- kennelijk is ook een deel van het universitaire onderwijs en zelfs de wetenschap in handen van slecht Duits sprekende Belgen;
- en zulks kennelijk ook buiten het taalonderwijs (aan de RL is immers om de een of andere duitere reden geen faculteit der letteren verbonden, terwijl toch met name enig onderwijs in het Nederlands hiero nooit weg zou zijn).

Hoewel ik mij (gezien de tegenwoordige en toekomstige collegegelden) niet ingeschreven heb en mij niet zal inschrijven voor Majoor's studierichting Ervaringswetenschappen (een cursus crap-detection lijkt mij voor het gestelde doel overigens ruim voldoende), heb ik niettemin het door hem opgegeven leerdoel tot een oplossing kunnen brengen: „Gremium” is Duits voor „college” (wellicht probeerde Thung dit correcte woord te vermijden om verwijten terzake van afvalligheid van de basisfilosofie te ontwijken, daarbij voorbijziende aan de omstandigheid dat „college” twee betekenissen heeft, waarvan slechts één uit den boze verklaard is aan de RL); „Gremia” is slecht Duits voor „colleges”. Het meervoud luidt nl. „Gremiums” of „Gremien”. En omdat het om een Duits woord gaat, moet men de hoofdletter aan het begin duidelijk uitspreken. In territorium-afbakening en reu-gedrag zijn de Duitsers immers ook taalkundig altijd erg goed geweest. Mocht hieraan ook aan de RL behoefte bestaan, dan kunnen de Meeglijders van de verschillende Gremieae wellicht met de volgende suggesties hun voordeel doen:

- cap.groep: Fachspecifische Tuchtigheidsgruppe
- tutor: Prozessachtungsmacher
- planningsgroep: Nicht-spezifische Durcheinanderbringungsgruppe
- blokcoördinator: Generalachtungsmacher
- jaarcoördinator: Hauptgeneralachtungsmacher
- inhoudsdeskundige: Rechthaber
- Algemene faculteit: unmöglich irgendwo anders einweisbar wenschappelijker Anwärtergremium.

Peter Wattel

Audio-visuele leermiddelen in het medisch curriculum

(ingezonden mededeling)

Het meest prille, maar desondanks sterkste voorbeeld van het gebruik van een audio-visuele presentatie werd gegeven door de legendarische patholoog-anatoom in de Kernstaf van de Medische Faculteit, prof. R. Willighagen. De plaats van handeling was de filmzaal in het Hoofdgebouw, waar hij tijdens de introductiedagen voor abituriënten cohorten aspirant studenten en hun ouders voorlichtte over het onderwijs aan de MFM.

Ter illustratie van het probleem-gestuurde karakter van de studie werd vervolgens een film gedraaid die onder lei-

ding van Dirk-Jan Braggaa geproduceerd was als introductie op het blok „Structuur en functioneren van het menselijke lichaam II”. Tot grote ontsteltenis van de toeschouwers toonde één scène in deze film echter de hooggeleerde spreker van zonet, bedrukt rondkijkend over de schaamschotjes van een urinoir, terwijl eerst links en dan rechts van hem jongelieden in recordtempo indrukwekkend grote plassen pleegden. Begaan met het lijden van deze innemende professor verdrong men zich daarna rond de tafels waar men zijn kroost kon aanmelden voor de medicijnstudie in Maastricht. Wellicht mede geïnspireerd door het ongeëvenaarde plezier dat het maken van deze film voor acteurs en het bezichtigen ervan voor studenten met zich meebracht, hebben de AV-leermiddelen zich enkele jaren in de belangstelling van de staf van de medische Faculteit mogen verheugen. He-las moet echter worden gekonstateerd dat die belangstelling de laatste jaren sterk gedaald is. Daarentegen kan worden vastgesteld, dat de AV-afspeelunits in het studielandschap frequent gebruikt worden: soms voor Koot en Bie als studie-intermezzo, maar zeker ook voor het bezichtigen van AV-producties welke in het kader van een onderwijsblok worden aangeprezen. Het is echter onverantwoord studenten tot in lengte van jaren dezelfde vergrijzende AV-leermiddelen aan te bieden. De Onderwijscommissie FdG meent dan ook dat het hoog tijd is dat een kleine projectgroep met nieuw élan de schouders onder dit voorzieningspakket zet. Zij verzoekt stafleden die geïnteresseerd zijn het gebruik van AV-leermiddelen in het curriculum en die (onderwijs)tijd voor een project (AV-)leermiddelen beschikbaar hebben, zich zo spoedig mogelijk schriftelijk aan te melden bij haar secretaris, drs. B. Kollé (telefoon: 043-888258), Bureau Onderwijs FdG.

Gerard Majoor

Aangifte

Terwijl ik mij het hoofd zat te breken over het aangiftebiljet 1984, het rekenmachientje in de ene en bonstroomkies in de andere hand, en met gefronste wenkbrauwen mijn, door slaapgebrek, bloeddorlopen ogen over eventuele aftrekposten liet gaan die mij onder de belastingvrije voet zouden kunnen houden, vernam ik tot mijn grote ontsteltenis van een wanhopige bloedverwant in de eerste graad dat zijn fiets reeds voor de zoveelste keer wederrechtelijk toegeëigd was door een of meer in anonimiteit verkerende personen die blijkbaar aspiraties koesterden om duurzaam bezitter van genoemd transportmiddel te worden. De consternatie benam mij de adem. Deze categorie onvrijwillige, materiële offers ten bate van het belastingvrije inkomen van een of ander duister, onscrupuleus sujet nemen dusdanige omvangrijke proporties aan dat niet alleen het ethische bewustzijn van de justitiabelen er ernstig door geschokeerd wordt maar zelfs de f?Sc?maatschappij ondermijnd wordt. Ik hoop u natuurlijk de gevolgen van deze ontwikkeling voor de Inter Europese periferie niet uit te leggen (uittreding V.N., invoering doodstraf etc.). Daar zat ik dus, diep ineengedoken tussen de paperassen en de onoverzienbare cijfers, te worstelen om aan de wurgende greep van de Fiscus te ontkomen, terwijl

diezelfde overheid niet voldoende rechtsbescherming weet te bieden voor diezelfde belastingcenten en zelfs niet de moeite neemt voor een goed gefundeerde campagne om elkanders fiets met rust te laten dat een appel doet aan ons sluimerend sociaal begrip die wij als verlichte humanisten toch wel aanwezig achten bij onze medemens.

Volgens de uitgebreide en taalkundig uiterst gecompliceerde folder van dit „vereenvoudigde” aangiftebiljet zijn bijvoorbeeld de toegestane uitgaven die wél in mindering gebracht mogen worden van je onzuiver inkomen; de lesgelden, kosten van studieboeken en extra kosten die je voor de studeerkamer gemaakt hebt. Deze uitgaven vallen echter geheel in het niet, wanneer men de waanzinnig hoge kosten in oegenschou neemt die men zich moet getroosten om de gestolen fiets steeds weer te vervangen en, lijdend aan een kleptomane fobie, fortuinen gaat besteden aan kettingen, oerdegelijke sloten, alarminstallaties etc. die, naarmate de diefstallen in frequentie toenemen, steeds duurder, groter en zwaarder worden totdat ze zelfs boven de reële waarde van de fiets uitstijgen.

Als men dát eens af kon trekken, dan konden we de andere posten wel schrappen. Genoemde rechtsbescherming, waar in mindere mate ik, maar vooral u gewaardeerde belastingbetaler, uw wit verdiende geld voor moet neertellen, heeft tegenwoordig zo weinig om het lijf dat gedupeerde het zelfs nalaat om melding van de diefstal te maken bij de politie; het schijnt zo weinig te helpen. Zo, nu heb ik met mijn spontaan ontsproten betoog ook meteen een moraal te pakken die mijn frauduleuze praktijken enigszins vrij van gewetenswroeging maken. Snel het kladpapier ter hand nemen en eens even kijken wat ik nog meer onder aftrekbare studiekosten kan scharen.

André Dellevoet

Oproep kandidaten dekaanat Medische Faculteit

Per 1 september a.s. komt door het aflopen van de zittingstermijn van prof.dr. J. Greep de functie van dekaan, voorzitter van bestuur en raad van de Faculteit der Geneeskunde vacant. Met het oog hierop heeft de raad van de Faculteit der Geneeskunde, tijdens zijn vergadering van 7 maart jl. uit zijn midden een vertrouwenscommissie ingesteld, die een voorstel moet voorbereiden voor de herbezetting van deze functie. De samenstelling van de vertrouwenscommissie is als volgt: M. Romme, R. Reneman, M. Berg en F. Smeets. E. Kallenbach is als secretaris van de vertrouwenscommissie benoemd. In zijn eer-

Paartjes

Nieuwe lente, nieuwe start. 7 niet onfrisse meisjes en 2 niet onknappe jongens z.s.k.m. niet onsympathieke ruimdenkende mondaine jongeman (S.M.F.) om samen iets moois van onze attitudegroep te maken. Kinderen geen bezwaar, vriendin wel. Discretie verzekerd. Franckenstraat 41, 6224 GM Maastricht.

Studio in onderhuur aangeboden midden in centrum Maastricht, eigen keuken, w.c. en douche. (5 x 6 m). Vanaf 1 juni '85 tot 1 januari '86. Huurprijs: f 395,00 per maand. Inlichtingen: 045-713464.

Zeilvakanties vanuit Harlingen op een van onze oude Hollandse zeilschepen. Met schipper zwerven over het IJsselmeer, Nederlandse of Duitse wad en Denemarken. Wij varen ook het Sail '85 programma mee. Inlichtingen: Zeiltal-kenverhuur Harlingen, tel. 05178-8222.

De Stichting Internationaal Water Tribunaal biedt voor f 33,- incl. verzendkosten aan: het Casebook (± 1300 pag.), inhoudende o.a. al het materiaal ter inhoudelijke voorbereiding van de aanklachten voor het Internationale Water Tribunaal, gehouden in okt. '83, een Fliessende Welle-rapport van de Rijn van 1982, aangevuld met de uitspraken van de jury van het Tribunaal. Levering geschiedt na betaling op giro 4251990, t.n.v. IWT, Amsterdam, o.v.v. „Casebook”.

Een attitudegroep bestaande uit acht studenten MF, zoekt een vrouw die onderwijstijd wil besteden aan het begeleiden van deze groep. Wij denken hierbij aan iemand die ervaring heeft in het begeleiden van groepen, en die eerder bezig is geweest met de positie van de vrouw in de gezondheidszorg. Reacties naar: Annetiek Roelofs, Breulingstraat 13, Maastricht, tel. 15146.

Française met veel leservaring geeft conversatielessen Frans, privé of in kleine groepen. M.C. Dumas, tel. 043-630670.

ste vergadering heeft de vertrouwenscommissie F. Smeets als voorzitter aange-wezen.

De vertrouwenscommissie roept al diegenen, die zich kandidaat willen stellen voor dez functie, dan wel de aandacht willen vestigen op kandidaten, op om zich vóór 15 april a.s. schriftelijk te melden bij de secretaris van de vertrouwenscommissie E. Kallenbach, p/a Bureau Faculteit der Geneeskunde, Hoofdgebouw.

De commissie merkt nog op, dat een kandidaat voor het dekaanat moet behoren tot de gewone hoogeraren, die bij de Faculteit der Geneeskunde zijn aangesteld. De aan de commissie aangeboden informatie zal strikt vertrouwelijk worden behandeld.

Te koop Opel Ascona, 16 S, 5-z.g.a.n., km.stand 59.000, kleur grijs-metalic. Tel.nr. 043-63202 (17.00 uur).

Eijsden te koop: halfvrijstaand huis, grondoppervlak 355 m². Inhoud woonkamer met open keuken, badkamer 11 x 3, kelder en mooi terras met tuin op het zuiden. 1e verdieping slaapkamers, badkamer met zitwastafel, het huis is voorzien van... Inlichtingen 04409-2082.

Te huur gevraagd eengezinswoning ruime flat in omgeving van station Maastricht. Tel. 043-616261.

Grandioze tussendoortjes, ongebruikt, goedkoop: 10 dagen luxueus naar Parijs, all-in f 329,-; 8-daagse reis Brussel f 289,-. Ook deze zomer voor de reis. Vraag die folder! Bel de stadsreisclub 050-142386/133068.

Overal verkrijgbaar: Trespasverzekering kwartaaltijdschrift over modernere natuur / grensoverschrijdend naar inhoud en vorm - TW2 eerste helft '85: f 5,-, jaarabonnement f 17,-. Inlichtingen: 070-650865.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:

Tongersstraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Telefoon: 043-888319
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur:

Wim Hermens (voorzitter),
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris),
Erik de Graaff
Evelyn de Lecuw
(redactiefuortgevoerdigde)
G.J. Tangelder

Redactie

Ton Hamelers,
Jacques Herraets (eindredacteur)
Ad van Ifferson,
Evelyn de Lecuw,
Malva Driessen
Paul Gobée
Margriet van der Stok
Redactie-assistente:
Liesbeth van Hoef
Grafische vormgeving:
Guus van Rooy, Annemiek Kustrom
Foto's: Hans van Dijk,
Coen van der Gugten,
fotopersburo Widdershoven
Tekeningen: John Prop, Rapi,
Haas
Druk: Limburgs Dagblad, Heerlen

Advertenties

Advertenties (behalve Paartjes):
Yvonne Stevens, toestel 302
Tarieven op aanvraag
Paartjes opgeven bij de redactie.

Abonnement

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,- per jaar.

Universitaire Pers

Observant maakt deel uit van het landelijke samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), THB (Tilburg), TH-berichten (Eindhoven), THT-nieuws (Twente), KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad (Utrecht), Universiteitskrant (Groningen) en Wageningen Hogeschoolblad (Wageningen).

UP-korrespondenten: Bert Bakker, Lin Tabak.

Beroepsopleiding in tweede fase op kosten van bedrijfsleven

6 S. 5-
kleur
3-63202

assistent-onderzoekers en de andere wetenschappelijke assistenten verdwijnen om plaats te maken voor de assistenten-in-opleiding. Dat personeelsleden die na een eerste fase-opleiding te hebben afgeleid in dienst komen van de universiteit of hogeschool voor een periode maximaal vijf jaar met het doel promoveren. Student-assistenten blijven bestaan. Dat staat te lezen in een nog niet gepubliceerd concept-wetsvoorstel, waarmee minister Deetman de tweede fase in het wetenschappelijk onderwijs definitief wil regelen.

die tweede fase zal de overheid alleen nog verantwoordelijkheid

dragen voor de medische tweede fase-opleidingen, voor lerarenopleidingen, en voor de opleiding tot onderzoeker, die in de aio gestalte krijgt. Andere beroepsopleidingen zullen geheel aan het bedrijfsleven worden overgelaten. Alleen de tweede fase-opleiding wijsbegeerte zal wel door de overheid blijven worden bekostigd. De bekostiging van de opleidingen tot manager (Rotterdam) en tot accountant zal langzaam worden afgebouwd.

Voor de overige opleidingen in de tweede fase is eventueel een startsubsidie mogelijk. Een dergelijke subsidie zal in mindering worden gebracht op het collegegeld dat studenten in de tweede fase moeten

betalen, dat voor de niet-bekostigde beroepsopleidingen in principe kostendekkend moet zijn, terwijl geen studiefinanciering mogelijk is. Voor deze opleidingen stellen instellingen zelf dat collegegeld vast. Met deze plannen geeft minister Deetman uitwerking aan zijn opvatting dat de overheid, op de genoemde uitzonderingen na, geen verantwoordelijkheid draagt voor de ontwikkeling van beroepsopleidingen na de eerste fase van het wetenschappelijk onderwijs. Deze eerste fase vormt een afgeronde, volwaardige opleiding, aldus Deetman. Indien bij het bedrijfsleven behoefte bestaat aan verdere opleidingen moet zij die zelf maar betalen. Het gaat daarbij om „extra” opleidingen, waarvan het profijt toekomt aan de student en aan het bedrijf waarin deze zijn (tweede fase-)beroep gaat uitoefenen.

In het wetsvoorstel laat Deetman de mogelijk open om van studenten in wel bekostigde tweede-fase-opleidingen (de medische- en de lerarenopleidingen) in de toekomst een hoger collegegeld te vragen dan van eerste fase-studenten. De laatste gaan vanaf 1986 1604 gulden betalen, wat overeenkomt met 15% van de exploitatielasten per student. Minister Deetman wil verder dwingend voorschrijven dat aan iedere instelling plaatsen voor aio's worden ingesteld. „Aan elke faculteit moet promotie mogelijk zijn”, zo schrijft hij in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel. De aio zal dan ook voor een periode van 3 of 4 jaar moeten worden aangeworven. Verlenging tot 5 jaar is echter mogelijk.

In de wet zal niet worden uitgesloten dat aio's ook voor een kortere periode van 1 of 2 jaar worden aangesteld. Instellingen hebben daartoe wel de vrijheid, maar deze aio's zullen niet door de overheid worden gefinancierd, zodat zij uitsluitend zullen kunnen worden aangesteld voor onderzoek, dat door anderen wordt betaald. Daarbij moet vooral worden gedacht aan het contractonderzoek.

Salaris

In het wetsvoorstel wijst Deetman de mogelijkheid tot differentiatie in het salaris van de aio's af. Directeur-generaal voor het hoger onderwijs dr. R. in 't Veld kondigde vorige week een notitie aan waarin gedifferentieerde salariëring wel tot de mogelijkheden zouden behoren, evenals de differentiatie in de salarissen van de hoogleraren. Daarmee zou de strijd met het bedrijfsleven om de beste wetenschappelijke krachten gevoerd moeten worden. Vooralsnog is het uitgangspunt echter dat de aio in het eerste jaar van de aanstelling een salaris krijgt van 1578 bruto per maand, oplopend tot 1896 in het tweede jaar, 2261 in het derde jaar en 2834 in het vierde jaar. De ratio achter die bedragen is dat de aio in de loop van de tijd steeds meer productief gaat werken, waartegenover het opleidingsdeel van de aanstelling afneemt van 50% in het eerste jaar tot 15% in het vierde.

De aio's zullen door middel van een sollicitatieprocedure, waaraan ook afgestudeerden uit het HBO kunnen deelnemen, worden aangesteld. Na maximaal 1 jaar dient een

beoordeling plaats te vinden, waarna het contract eventueel kan worden beëindigd. Aio's mogen in principe niet in deeltijd worden aangesteld. Zij mogen 25% van hun tijd aan onderwijs besteden. De rest van de tijd moet worden gebruikt voor onderzoek.

Een aanstelling als assistent-in-opleiding kan tenslotte gepaard gaan met uitstel van militaire dienst.

Bert Bakker/UP

Geen vrij voor de paus

Slecht nieuws voor liefhebbers van de paus: als de heilige vader op 14 mei aanlegt in Maastricht, behoort iedereen gewoon te zitten werken of te studeren. Wie wil gaan kijken op het vliegveld of het Vrijthof moet een vrije dag opnemen. Het College van Bestuur heeft alle medewerkers daarop gewezen in een speciale circulaire. Daarin staat ook de waarschuwing te lezen dat die dag de binnenstad voor het verkeer is afgesloten, zodat degenen die in het Hoofgebouw of de Nieuwenhof werken iets vroeger én te voet van huis moeten.

Voorzover bekend is de universiteit als instelling voor openbaar onderwijs op geen enkele manier betrokken bij het pausbezoek. Op 5 april (Goede Vrijdag) is de universiteit gewoon gesloten.

Warme hap valt verkeerd

et experiment met de warme maaltijden in het restaurant van het hoofdgebouw is mislukt. Nu er zegen schrijve nog maar één maag bereid is dagelijks op te nemen wat de pot schaft, is besloten eind deze week met het experiment te stoppen.

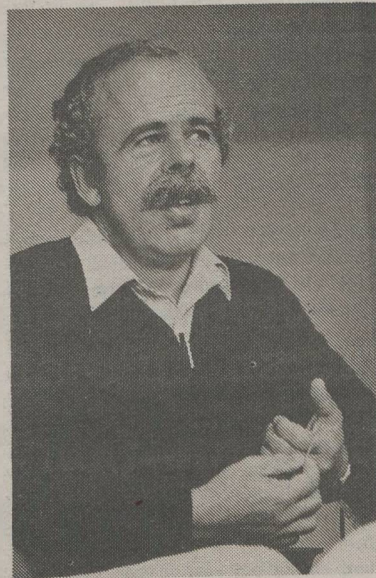
de mensa, die vier weken geleden aan start ging, had eigenlijk proef moeten draaien tot het begin van de zomervakantie. Als er minstens vijftig vaste gasten waren, zou de voorziening volgend jaar definitief worden. Het aantal eters is echter nooit boven de dertig uitgekomen. Toen dat aantal eerder een dalende en een stijgende tendens begon te vertonen, is bij wijze van wanhoopsoepdaad het tijdstip verplaatst

van 's avonds naar 's middags, maar het effect van die maatregel was averechts: er bleven toen nog maar acht eters over. Mond-tot-mond antireclame zorgde ervoor dat daar bijna niemand van overbleef; de kwaliteit van het voedsel bleek niet om over naar huis te schrijven. Ook andere euvels, zoals het voor negen uur bestellen van de maaltijd en het gebrek aan keuze uit meer dan één menu waren onoverkombaar zolang er niet genoeg klandizie was. En ten slotte de prijs: studenten blijken veel voordeliger uit te zijn wanneer ze samen koken dan wanneer ze ieder voor vijf gulden vijftig een bon voor een maaltijd in het restaurant kopen. Om nog maar niet te spreken over de gezelligheid. (jh)

In memoriam Jan Beliën

De universitaire gemeenschap in zijn geheel, en de capaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch in het bijzonder, heeft een gevoelig verlies geleden met de plotselinge dood van Jan Beliën. In die relatief korte tijd dat hij heeft mogen werken aan onze jonge instelling, heeft hij veel vrienden gemaakt. Door zijn persoonlijkheid was hij een bindend element binnen O&O en wist hij tegenstellingen te overbruggen. Zijn loopbaan kende een rijke schakering van functies: voorzitter van de capaciteitsgroep, voorzitter projectgroep basisleermiddelen, tekstinspreker voor onderwijsbanden van het studielandschap, inleider voor tal van workshops rond ons onderwijssysteem voor binnenlandse en buitenlandse gasten, lid van de Commissie Uitbouw, coördinator van de AV-groep, wegbereider voor de HBO-vertalersopleiding en coördinator van de eerstegraads lerarenopleiding voor leraren in het HBO-gezondheidszorgonderwijs. Ook buiten de universitaire gemeenschap was hij actief: als lid van de programmaraad van de ROZ, als voorzitter van het bestuur van het Regionaal Pedagogisch Centrum, als lid van de adviescommissie van de HBO-vertalersopleiding, als bii-

tenlid van de onderwijscommissie van de Nieuwe Lerarenopleiding in Sittard en als leraar Frans aan het avondcollege Maastricht. Ongetwijfeld zijn in deze opsomming belangrijke zaken over het hoofd gezien. Zijn betrokkenheid bij onderwijs in het algemeen en zijn affiniteit met het leraarschap droeg hij nadrukkelijk en op eigen wijze uit. Zonder iemand de les te lezen was hij toch in staat ons allen veel te leren. Zijn rijke levenservaring (toneel, journalistiek, bedrijfsleven) en zijn brede interesse hield hij niet voor zich alleen. Graag was hij een leerbron voor anderen en liet niet na blij te geven dat hij er ook zelf van leerde. Dat maakte hem tot een bijzonder mens. Hij wist zijn boodschap ook op een bijzondere wijze over te brengen. Een sprankelend gevoel voor humor en een scherpzinnig taalgebruik leidden tot vele woordgrappen die altijd een diepere betekenis hadden. In brede kring zullen velen dierbare herinneringen aan hem hebben vanwege het cabaret bij de diësviering. In kleine kring was hij de animator bij festiviteiten na promoties van zijn collega's. Daaruit bleek dat hij van mensen hield. Daarom hielden wij van hem. Een pijnlijk gevoel van leegte is bij zijn plotselinge dood derhalve een

onvermijdelijk gegeven. Zijn bijzondere wijze van werken is onvervangbaar. Daarmee moeten wij leren leven. Onze gedachten gaan uit naar Jos en de kinderen die hem node zullen missen.

Namens de capaciteitsgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, Wynand Wijnen

Solliciteren

Een erkomité moet opgericht worden voor drs. B. Kolle, de trouwe ober van de onderwijscommissie die al jaren in de fakulteit uitserveert wat zijn chefs in de keuken klaarstoven.

Moet je horen.

Het is goed dat studenten hun vakliteratuur kunnen lezen en daarom bedachten de koks een „kommissie verwetenschappelijking”, die een plan zou moeten maken hoe statistiek en informatica in het leerplan kunnen worden ingebouwd. Heer Kolle kreeg opdracht een advertentie in dit blad te plaatsen om kandidaten te werven. En zie, de eersten kwamen. Zij waren pienter en wetenschappelijk en vroegen waarom de hoogleraar statistiek niet in de commissie zat.

„Die heeft niet gesolliciteerd”.

„Het is toch zijn leeropdracht? Hij vindt dat vast leuk”.

„Wij hebben een heldere advertentie geplaatst”.

„En waar is de hoogleraar informatica?”

„Die heeft de Observant waarschijnlijk ook niet gelezen”.

„Maar dan had je het hem toch kunnen vragen?”

„Wij volgen een open procedure”.

Hij zei het met het beleefd-vriendelijke gezicht waarmee hij ook de halfvolle borden weer ophaalt om ze naar de spoelkeuken te brengen. Zo'n man verdient edelmetaal. Maak hem eretenor van het universiteitskoor, honorair president van de gezondheidszorgcommissie, korresponderend lid van de sportvereniging. Want op dit alvernieuwend onderwijsrestaurant moeten we zuinig zijn.

Ad Appels

Katholieke kabouterijtjes

In de vorige Observant schreven we over de bestuursnota: „Katholieke Universiteit Nijmegen. Meer dan een naam alleen.” Deze nota, behelzende een „activiteitenplan”, heeft al heel wat Nijmegenaren slapeloze nachten bezorgd. Een drietal studenten liet het niet bij gevoelens van verslagenheid, maar richtten een comité op: „Meer dan genoeg”. Laat in de middag van woensdag, 6 maart hingen ze de pamfletten op in het Erasmusgebouw en de omliggende instituten. De volgende ochtend waren ze verdwenen, de pamfletten! Tot nu toe heeft niemand de verantwoordelijkheid voor deze daad opgeëist, meldt het KU-Nieuws.

In datzelfde KU-Nieuws staat een rubriek, waarin een promovendus een van zijn stellingen adstrueert. G.H.J. Seegers is gepromoveerd tot doctor in de Sociale Wetenschappen op het proefschrift: „Individuele verschillen in lesvaardigheid”. Van hem wordt de volgende stelling geciteerd: „Een bezinning op de bijzondere grondslag van de Katholieke Universiteit mag er niet toe leiden dat autoritaire beginselen worden opgelegd aan de wetenschapsbeoefening”. In zijn commentaar erop zegt doctor Gerard Seegers: „Het is inderdaad wat stellig geformuleerd voor een stelling, maar als opponant zou ik zeggen: waarom niet? Seegers gelooft slechts in één principe dat de vooruitgang van de wetenschap garandeert: de vruchtbaarheid binnen een theoretisch paradigma. „Zolang er maar hypothesen uit komen, zolang je maar schijnbare tegenvoorbeelden kunt verklaren en er interessante dingen uitkomen, nemen mensen zo'n theoretisch paradigma aan en blijft dat leven.” Verderop heeft Seegers het over „het natuurlijk verloop binnen de wetenschapontwikkeling”.

Vruchtbaarheid... natuurlijk verloop... De nestgeur is hij nog niet helemaal kwijt, Seegers. (KU-Nieuws)

Meer dan lustgevoelens alleen

Over verkrachting is al veel geschreven. Maar over de motieven en achtergronden van de dader is nog maar weinig bekend. Het is bekend dat verkrachters meestal bekenden aanranden: de buurvrouw, het meisje van de bakker, de verpleegster die elke dag langsfiets. De Utrechtse psychiater en psychotherapeut J.H. Burgers is echter met name geïnteresseerd in de motieven van de mannen die zich aan totaal onbekenden vergripen. In zijn onlangs verdedigde proefschrift doet hij verslag van zijn onderzoek. Burgers heeft twee groepen met elkaar vergele-

ken. Groep 1 bestond uit mannen van wie de straflijst louter verkrachtingen bevatte; groep 2 bestond uit mannen die behalve verkrachtingen ook andere delicten hadden gepleegd: diefstal, moord, brandstichting. Over de mannen uit beide groepen werden psychiatrische rapporten gemaakt. Wat opviel was: bij mannen uitgroep 1 is er vaak sprake van ander afwijkend seksueel gedrag: pedofilie en exhibitionisme, terwijl bij mannen uit de tweede groep dat niet het geval is. De daders uit de eerste groep komen uit harmonische gezinnen en betonen meestal berouw over hun misdaad; de daders uit de tweede groep zijn juist opgegroeid in onvolledige probleemgezinnen en neigen ernaar het slachtoffer de schuld te geven. „Hieruit blijkt,” aldus Burgers, „dat verkrachting in ieder geval een geïsoleerd verschijnsel is en niet noodzakelijkerwijs in combinatie met ander delinkwent gedrag hoeft voor te komen.”

Het feit dat verkrachting ook voorkomt in combinatie met ander afwijkend seksueel gedrag bracht Burgers ertoe zich in de psychodynamische theorieën over perversie te verdiepen. Oorzaak van pervers (dat heet nu trouwens: parafiel) gedrag kunnen stoornissen zijn in de separatie-individuele fase zijn, de fase tussen de twaalfde en zesentwintigste levensmaand van het kind, waarin het zich moet losmaken uit de symbiose waarin het met de moeder leeft. Die stoornissen kunnen ertoe leiden dat het kind een hoeveelheid destructieve agressie ontwikkelt, die op de omgeving wordt geprojecteerd. Wanneer die agressie jegens de moeder wordt verschoven naar vrouwen in het algemeen, biedt dat een verklaring voor de motieven van de verkrachter van onbekenden: het doet er niet toe wie het slachtoffer is, want als vrouw symboliseert ze de moeder.

Deze beschouwingen leidden tot twee hypothesen. Voor groep 1 werd verondersteld dat de afwijkende seksuele gedragingen hun oorsprong vinden in genoemde relatie tussen moeder en kind; voor groep 2 werd verondersteld dat hier sprake was van een affectieve verwaarlozing, die in de regel leidt tot aanpassingsstoornissen en mogelijkheid tot delinkwent gedrag. Vergelijking met andere groepen delinkwenten - brandstichters en alcoholverslaafden als plegers van die „andere” delicten en pedofielen als representanten van parafiel gedrag - steunde beide hypothesen.

„Uit het onderzoek blijkt wel dat bij een verkrachting meer komt kijken dan lustgevoelens alleen,” meende Burgers. „Hoewel het een daad blijft die nooit valt goed te praten.” (U-blad)

Kattebelletje

Mr. K.J. Cath, collegevoorzitter van de Leidse universiteit, is zijn boekje te buiten gegaan. Dat is de universiteitsraad van mening. Met een grote meerderheid distancieerde zij zich van de opvattingen die Cath in zijn inmiddels beruchte brief aan de Tweede Kamer heeft ontvouwd. Verander toch alsjeblift niets aan Deetmans WWO, zo luidde de kwintessens van die brief. Cath was bang dat de diverse amendementen uit het parlement ertoe zouden leiden dat er aan de huidige bestuursstructuur, inclusief de bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende raden en besturen, niets verandert. Met het gevaar, meent Cath, dat de universiteiten in de toekomst niet doelmatig kunnen worden bestuurd. Cath vergat niet eraan toe te voegen dat hij uitsluitend zijn persoonlijke opvatting verwoordde.

Sommige raadsleden vroegen zich af of Cath nog wel geloofwaardig als collegevoorzitter kan optreden. In die functie dient hij namelijk het standpunt van de raad te verdedigen en dat standpunt is negatief over de nieuwe wet. „Ik had mij ook in de wandelingen tot een aantal bevriende kamerleden kunnen wenden,” verdedigde Cath zich. „Dan had ik het mij makkelijk gemaakt. Ik wilde echter met open vizier strijden.” Mr. Cath is, zoals bekend, voorzitter van de VSNU. (Mare)

Over vrouwen en suiker

Vrouwelijke hoogleraren zijn nog steeds dun gezaaid in Nederland. Eén van hen, de Leidse diabetologe Janke Terpstra, is deze maand met emeritaat gegaan. „Na de oorlog gingen veel meisjes studeren,” vertelt ze tegen Mare, „en daar zaten echt heel goede onder. Maar zeer waardevolle vrouwen zijn uitgevallen. Het mooiste en beste meisje uit mijn jaar trouwde meteen na haar studie. Terwijl ze alle kwaliteiten had om een uitstekende wetenschapsvrouw te worden. Het huwelijk is nu eenmaal een mooi, of mooi lijkend, toevluchtsoord voor vrouwen.

Soms blijkt het ook een heel waardevol beroep, maar niet altijd.” Professor Terpstra voelt zich „in hart en nieren” feministe, maar zoals bovenstaand citaat al doet vermoeden, kan niet tot de radikalenski's worden gerekend. Zo vindt ze het verkeerd dat de belangstelling voor iemand als minister Smit-Kroes „alleen haar haardracht en haar kleding geldt”, maar tevens is ze van mening dat de enige manier voor vrouwen om iets aan de bestaande verhoudingen te veranderen, is: conformeren aan die mannenwereld.

Verder ziet ze voor de vrouw ook voordelen als die functioneert in een groot conglomeraat van mannen: „Het is bijvoorbeeld geen schande als je eens een keertje achterblijft. Mannen worden dan wel geconfronteerd met die schande.” En over vrouwen die én werk én kinderen willen: „Ik vind dat je in zo'n geval bij de sollicitatie gewoon voorwaarden kunt stellen. Ik heb vrouwen ook altijd gevraagd of ze van plan waren op korte termijn kinderen te krijgen. Ik wilde namelijk mensen aannemen op wie ik voor langere tijd kon bouwen. Daarom vind ik dat een logische en acceptabele vraag.”

Professor Terpstra heeft in haar wetenschappelijke carrière veel nevenfuncties bekleed. Daarvoor werd ze steeds gevraagd vanwege haar kennis van de diabetes. Waar ze kon, heeft ze de belangen van haar patiënten behartigd. Zo ging ze in de Commissie Medische Rijvaardigheidseisen van de Gezondheidsraad zitten, omdat het voor suikerzieke patiënten nog altijd moeilijk is een rijbewijs te krijgen. Iemand die met insuline spuit, kan af en toe een black out krijgen. Het beroep van buschauffeur is dan ook niet voor diabetici weggelegd. Ten onrechte, vindt professor Terpstra. De meesten zien zo'n black out ruimschoots van tevoren aankomen. En dan: de statistieken wijzen uit dat de meeste verkeersongelukken worden veroorzaakt door jongeren tussen 18 en 23. Is er iemand die ervoor pleit die groep het rijbewijs te onthouden? Diabetici kunnen uitstekend functioneren in veel banen, meent mevrouw Terpstra, alleen „loopt bij hun de emmer eerder over dan bij mensen zonder diabetes.” (Mare)

KENNISGEVING

Het R.K. Studentenpastoraat Maastricht stelt zich tot doel de gelegenheid te scheppen tot een bezinning op hogere levensvoorwaarden.

Het pastoraat richt zich tot alle studenten en docenten van de Rijksuniversiteit Limburg evenals die van de instituten van hoger beroepsonderwijs in Maastricht.

Zijn activiteiten staan open voor iedere belangstellende ongeacht religie of levensbeschouwing.

Op elke donderdagavond om 7 uur wordt er een Eucharistieviering gehouden met korte meditatie in de Studentenkapel in de Maastrichter Pastoorstraat, naast de St. Matthiaskerk aan de Boschstraat.

Elke maand, eveneens op donderdagavond om acht uur, vindt er een conferentieavond plaats, waarvan de datum, inleider en onderwerp tijdig worden bekendgemaakt.

De Pastor is elke dag bereikbaar voor persoonlijke gesprekken in het Pastoraat, Maastrichter Pastoorstraat 10, telefoon 043-11126.

Afspraken te maken tussen 9.30 uur en 12.30 uur.

(Deze advertentie werd ons van bevriende zijde aangeboden)

Een huis kopen. Maar zeker niet zonder 'n goed financieel advies.

Wij helpen. Hebt u 'n eigen huis op het oog, dan moet u eerst het financiële plan rondmaken. De ABN kan u daar goed bij helpen. Met een hypotheek-advies dat precies past bij uw persoonlijke wensen en mogelijkheden. Op het ABN-kantoor in uw omgeving zijn specialisten aanwezig die een hypotheek op maat voor u verzorgen. Er ligt uitvoerige documentatie voor u klaar. Komt u eens praten.

ABN Bank

LEESBESCHOUWING TIJDSCHRIFT

LUST & gratie

En na een koude winter. Lust en Gratie no. 5. Prijs 12,50

Inhoud L & G 5
Renée Steenberg: Een Kijkproces, over de schilderijen van Romaine Brooks (essay) - Meryl Altman, de dichteres Hilda Doolittle (essay) - Annelje Hulzinga: Clearcut Shortcut (gedicht) - Gertrude Stein: Fragment uit O.E.D. - Inleiding Martha Vooren - Jules Deckwitz: De ballade van een huwelijk - Carla Brünolt: Is A. Meulenbell's roman Alba de schaamte voorbij?

Neem een abonnement Jaargang 1985 (nrs. 5 t/m 8) kost 44,-
Stort het bedrag op post giro 3786410. In v. Lust en Gratie, postbus 4098, 1009 AB Amsterdam, tel. 020-925813

RL stort zich in de strijd om de student

de slag om de steeds schaarser wordende student begonnen is, wil de universiteit graag weten wat haar sterkste wapens zijn en waar de jongelui zitten die daar gevoelig voor zijn. De universiteitsraad heeft vorige week ingestemd met het plan voor een marktonderzoek dat zo snel mogelijk gehouden zal worden.

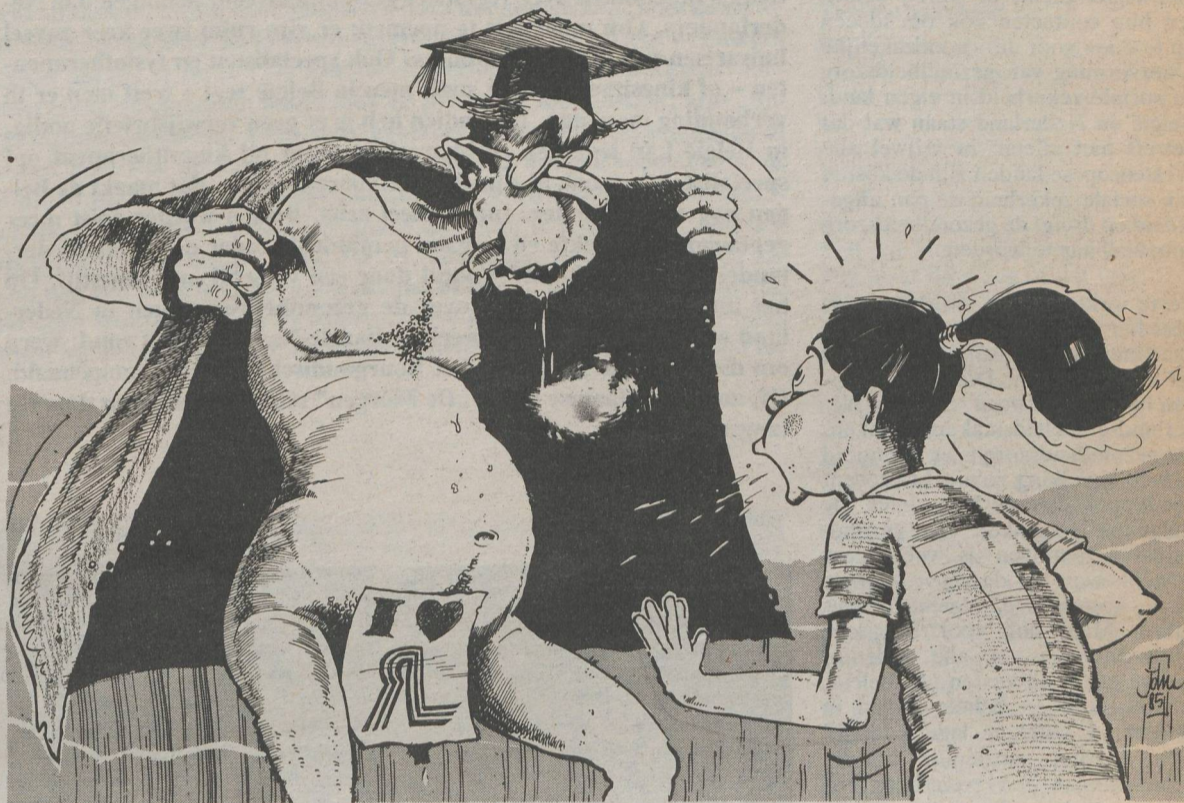
Afgelopen zaterdag is in de krant al een advertentie verschenen voor een academicus die voorlopig één jaar lang materiaal gaat verzamelen om tot een eerste marktanalyse te komen. Hoe het onderzoek verder zal verlopen hangt af van de financiële middelen die beschikbaar zullen zijn. Als er een goede financiering gevonden kan worden, komt er een meer uitgebreid vervolgonderzoek.

In ieder geval zal een aantal marktgebureaus hun mening gevraagd worden over het concept dat de universiteit moet volgen. Daarvoor is een bedrag van twintigduizend gulden uitgetrokken.

Tijdens de vergadering van de universiteitsraad werden al enkele strategische wapens genoemd. Volgens raadslid Harry Struyker Boudier wordt door het schaars worden

van de onderwijsvraag binnen de universitaire wereld een proces van differentiatie. De universiteit die haar tweede fase goed weet op te zetten, gekoppeld aan een goed wetenschappelijk profiel, maakt de grootste kans de slag te winnen. Het Maastrichtse onderwijssysteem zal ook in de strijd geworpen moeten worden, maar volgens enkele raadsleden moet de waarde van dat wapen niet overschat worden. De afstand van de universiteit tot het ouderlijk huis is voorlopig veel belangrijker en volgens WP-vertegenwoordiger Job Cohen is het al te gemakkelijk voor een student om te zeggen: „Ik wil in Maastricht studeren, want ik vind het onderwijssysteem daar zo prachtig en toevallig woon ik ook in de buurt”. Cohen pleitte ook voor oprichting van een vereniging van afgestudeerden die het beeld van de universiteit permanent zou kunnen uitdragen. Het College van Bestuur merkte op dat in het verleden al pogingen zijn ondernomen, maar het succes daarvan was niet denderend.

(J.H.)

Een „bul” als bullebijter

Dezer dagen verschijnt wellicht voor de laatste keer een advertentie in de krant waarin iedereen, die zich geroepen voelt de maatschappij te vertegenwoordigen in de Universiteitsraad, verzocht wordt zich te melden bij de griffie alhier. Het verschijnsel „bul” (Buitenuniversitair lid) ligt op sterven, nu minister Deetman in het ontwerp van Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs daar geen zetels voor wil vrijhouden op centraal niveau. De faculteitsraden kunnen de deskundigheid van buiten beter gebruiken, vindt de minister, en daarom wil hij bullen in de faculteitsraden plaatsen. In het parlement worden verwoede pogingen ondernomen de bullen voor de universiteitsraden te behouden. Met name het PvdA-kamerlid Walmage stelt alles in het werk om de maatschappijvertegenwoordigers voor de raad te behouden.

De Maastrichtse Universiteitsraad telt op dit moment drie buitenuniversitaire leden: Magda Kessels (directrice van een bejaardentehuis), Ed Bakermans (rechter te Roermond) en Huub Smeets (hoofd van de afdeling ruimtelijke ordening, volkshuisvesting en grondzaken van

de gemeente Meerssen). De vierde bul-zetel is onlangs voortijdig verlaten door de economieleraar Bert Kienhuis. Hij was het zoveelste slachtoffer van het grote euvel waaraan het buitenuniversitaire lidmaatschap mank gaat: gebrek aan tijd om je met zaken te bemoeien die je toch wat minder raken dan je van tevoren verwacht had. Het schone ideaal van de inbreng vanuit de maatschappij sterft vaak voor de deur, waarachter een moeilijk toegankelijke organisatie met al haar hebbeligheden schuilgaat. De universiteitsraad besloot vorige week de vacature niet tussentijds op te vullen, maar te wachten totdat aan het einde van dit zittingsjaar de benoemingsperiode van de overige drie leden verstreken is.

Niet helemaal ten onrechte wordt vaak het beeld van buitenuniversitaire leden opgehangen als mensen die vriendelijk de interne discussies aanhoren en daar een steentje aan bijdragen als er toevallig een onderwerp ter sprake komt dat zij vanuit hun dagelijkse praktijk goed kennen. Dat het ook anders kan werd in de raadsvergadering van vorige week aangetoond door Huub Smeets, die nu bijna twee jaar in de raad zit. Tijdens de overigens matte vergadering veegde hij het College van Bestuur flink de mantel uit, omdat het naar zijn mening de raad niet voldoende serieus nam. Terwijl

de gekozen raadsleden lijdelijk toekeken, verweet Smeets het college „een bestuurlijke luwte” te laten ontstaan. Hete hangijzers als de evaluatie van het Managementteam, de herziening van de Basisfilosofie en het Structuurplan van het Academisch Ziekenhuis hadden al lang behandeld moeten zijn door de raad, als het college zijn beloften was nagekomen. „Een bruskerende houding tegenover de raad”, vond Smeets de juiste benaming voor die handelwijze. Later op de avond mengde Smeets zich als voorzitter van de commissie Algemene Zaken veelvuldig in de discussie over de werving van nieuwe studenten. „Een universiteit die de zaken bedrijfsmatig aanpakt, behoort permanent aan marketing te doen”, bond hij het college op het hart. Smeets vindt dat hij als buitenuniversitair lid evenveel recht heeft als een gekozen raadslid om het college van bestuur ter verantwoording te roepen. „Je komt van buiten en ziet dan allerlei mooie structuren in zo’n universiteit, maar vervolgens zie je dat er een bestuurlijke luwte hangt door de neiging van het college om alle moeilijke voor zich uit te schuiven. Het managementteam, de basisfilosofie of het ontwikkelingsplan zijn belangrijke zaken, die je niet moet laten wachten tot de laatste vergadering voor de zomervakantie. Daarom moet je het college konstant ter verantwoording roe-

pen als je ziet dat de behandeling niet verloopt zoals is afgesproken. Verder heb ik bij de bespreking van de wervingsactiviteiten mijn grote bezorgdheid uitgesproken over de groei van de universiteit. Die is tot nu toe goed verlopen, moet ik zeggen, maar we zitten nu in een stabiliserende periode, om niet te spreken van stagnatie. De kwaliteit van de universiteit is in het geding als je aantrekkingskracht wilt vergroten. Daar moet dus met veel daadkracht aan gewerkt worden en het is de taak van de raad om het college steeds impulsen te geven naar de toekomst. Er is een strategische planning nodig, dat wil zeggen dat je drie dingen goed in de gaten moet houden: de professionalisering van het onderwijs en onderzoek, het trekken van de juiste consequenties uit de beoordeling daarvan, het professionaliseren van je management en je concurrentiepositie ten opzichte van andere instellingen op peil zien te houden.”

Smeets wil niet met zoveel woorden het college een gebrekkig functioneren verwijten. „Ik vraag me alleen af hoe goed of slecht de universiteit functioneert als bedrijf. Dan constateer ik dat de beleidsvoorbereiding heel moeizaam wordt omgezet in beslissingen. Er is eens berekend dat een besluit gemiddeld 19 maanden in behandeling is voordat het kan worden uitgevoerd. Dan

concludeer ik dat het bestuur te weinig oog heeft voor het omzetten van beleidsvoorbereiding in besluiten.”

De zwakte van het bestuur vindt zijn oorzaak in het gebrek aan harde criteria bij de beoordeling van de vraag of iemand geschikt is het universitaire bedrijf te leiden, vindt Smeets. „In een bedrijf worden mensen pas bij elkaar gezet als men zeker weet dat ze bij elkaar passen. In een universiteit zitten teveel verschillende mensen bij elkaar. Je wetenschappelijke carrière moet niet bepalend zijn voor je bestuurlijke loopbaan. Een dergelijke organisatie moet door professionele bestuurders geleid worden.” Ook aan raadsleden zouden harde criteria moeten worden opgelegd, vindt hij. „Dat geldt even goed voor de gekozen leden als voor de buitenuniversitaire leden. Die zouden echt strenger geselecteerd moeten worden. Nu is het hoofdzakelijk liefdewerk, waar niets tegenover staat. Dan krijg je te maken met mensen die weinig bestuurservaring hebben, weinig gemotiveerd zijn of alleen op hun deelbelang letten. Er zou eens meer naar de randvoorwaarden, waaronder raadsleden functioneren, gekeken moeten worden. Dan zie je pas goed hoe nuttig een gemotiveerd en bestuurlijk ervaren buitenuniversitair lid kan zijn.”

Jacques Herraets

Saai leven duurt 't langst

De laatste jaren kijken Nederlanders en Belgen steeds meer bij elkaar over de grens. Dat is niet alleen een kwestie van beleefde nieuwsgierigheid, de burens benutten hun contacten ook om ideeën op te doen voor de – noodzakelijke – hervorming van gezondheidszorg en sociale zekerheid in eigen land. België en Nederland staan wat dat betreft niet alleen: in vrijwel alle Westeuropese landen zijn de kosten van de gezondheidszorg pan uitgegroeid en dreigt de gezondheidszorg onbetaalbaar te worden.

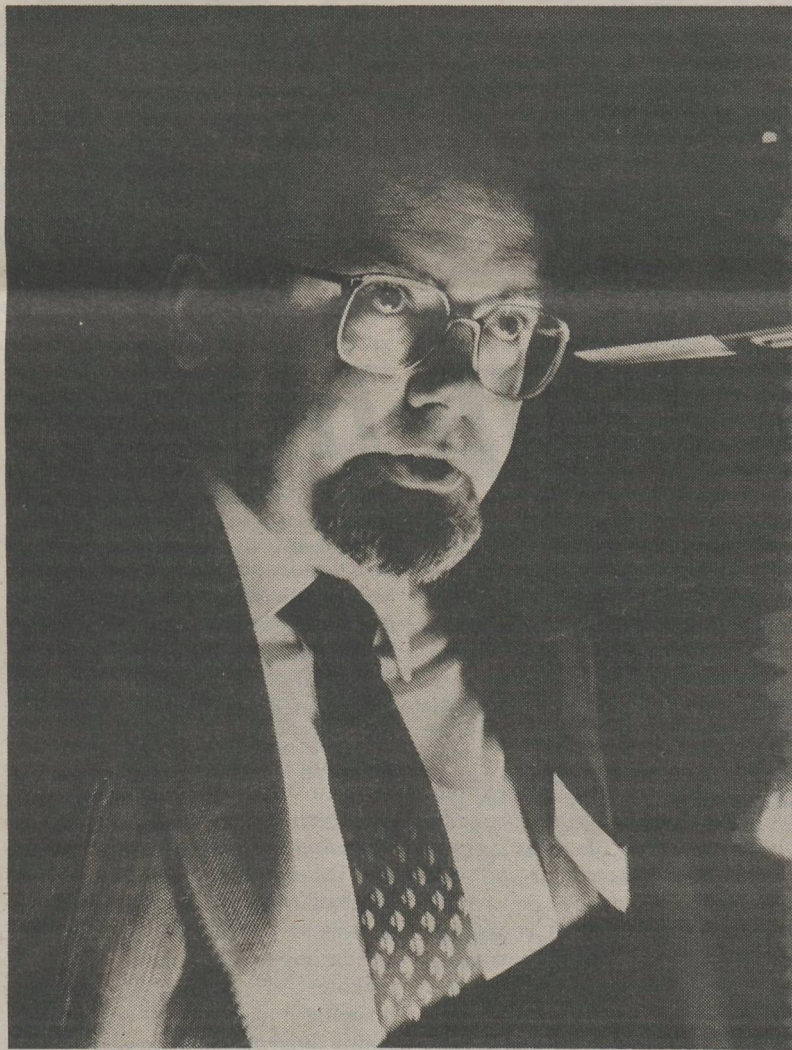
Verre weiden lijken altijd groener, heet het in een oud gezegde. Vandaar menige afgunstige blik op het erf van de burens. Die Belgen lappen het 'm toch maar, zie je de Nederlandse beleidsmakers denken. De gezondheidszorg is er per hoofd van de bevolking zo'n acht procent goedkoper dan in Nederland, de Belgische gebruiker van gezondheidsvoorzieningen is veel meer kostenbewust en de *eigen bijdrage* in de kosten is er algemeen aanvaard. Maar ook voor Belgische wwanemers is er alle redentot scheve ogen: de kosten van beleid, administratie en beheer liggen in Nederland stukken lager, terwijl men er met aanzienlijk minder voorzieningen een even hoog, zo niet hoger niveau bereikt.

Afgelopen donderdag 21 en vrijdag 22 maart konden beleidsmakers en wetenschapsmensen uit Nederland en België vrijelijk informatie uitwisselen over het systeem van gezondheidszorg en sociale zekerheid bij ziekte en invaliditeit in beide landen. Op een congres met de toepasselijke titel „Het gras aan gene zijde” stond een vergelijking van de beide systemen centraal. De plaats van het congres was al even toepasselijk: de Belgisch-Nederlandse tweelingsplaats Baarle Hertog/Baarle Nassau. De directe aanleiding voor het congres was het eerste lustrum van „Gezondheid en samenleving”, een tijdschrift waar Nederlandse en Belgische sociale wetenschappers schouder aan schouder in de redactie zitten.

Vreselijk geheim

Een eerste opvallend punt van verschil tussen Nederland en België is dat Belgen gemiddeld iets eerder sterven dan Nederlanders. Wie verwacht dat dat iets te maken heeft met een verschil in inrichting en omvang van de gezondheidsvoorzieningen in beide landen komt bedrogen uit. „Ik hoop niet dat ik een vreselijk geheim openbaar”, zegt *prof. dr. Hans Philipsen*, hoogleraar medische sociologie, „maar dat verband is er nauwelijks. Gegeven een bepaald niveau van sociaal-economisch, wetenschappelijke en technologische ontwikkeling blijkt dat de verschillen in sterfte en ziekte zo goed als niets te maken hebben met het gezondheidszorgsysteem.” Dat betekent uiteraard niet dat de gezondheidszorg net zo goed afgeschaft kan worden, maar wel dat de verklaring van het verschil in sterfte buiten het domein van de gezondheidszorg gezocht moet worden. Philipsen gaat daarom op zoek naar de samenhang tussen sterfte en leefwijze. Veel vergelijkingsmateriaal is er op dat gebied echter niet voorhanden, al is er wel een duidelijke

Belgen beschikken over veel meer gezondheidsvoorzieningen dan Nederlanders. Om maar iets te noemen: er zijn ruim twee keer zoveel huisartsen per duizend inwoners. Ook specialisten en fysiotherapeuten – of kinesitherapeuten zoals men in België zegt – treft men er in verhouding meer aan. Bovendien heb je er geen verwijsbriefje nodig, in België kan iedereen rechtstreeks terecht bij kinesitherapeut of specialist. Maar ook al zijn er meer voorzieningen, dat maakt de Belgen nog niet gezonder. Integendeel zelfs. Belgen worden juist meer geplaagd door ziekte en ze gaan gemiddeld eerder dood dan Nederlanders. Hoe dat komt? Vooral door een verschil in levensstijl. Op het internationale congres over de gezondheidssystemen in Nederland en België, dat vorige week in Baarle-Nassau plaats vond, werd om die reden de „Wet van het Bourgondische Zuiden” aangehaald. Of, zoals de Vlaamse krant „De Morgen” schreef: saai leven duurt 't langst.

Professor Philipsen in Baarle-Nassau: sluikreclame voor studentenfeestbier.

Opmerkelijk is dat Nederland verhoudingsgewijs veel meer geld steekt in verpleeghuizen, ambulante geestelijke gezondheidszorg, psychiatrische ziekenhuizen en zwakzinnigeninrichtingen. Philipsen wijst op de rode draad. Het gaat vooral om voorzieningen, zegt hij, gericht op categorieën zorgvragenden: hoogbejaarden, mensen met lichte psychische of pathologische stoornissen, psychiatrische patiënten en zwakbegaafden. Voor veel Nederlanders is de grote omvang van deze voorzieningen een teken van beschaving. Philipsen ziet ook

de keerzijde: „Het is niet onmogelijk dat het de weerspiegeling is van twee minder beschaafde trekjes: regelzucht en een sterke individualisering van samenlevingsverbanden.

Als ik het overdreven mag zeggen: het eerder in de gezondheidszorg overnemen van de woonfunctie van zieke bejaarden, psychische patiënten of zwakbegaafden wijst ook op een beperking van het huishouden tot tweegeratie-gezinnen van naaste verwanten, die gezond, normaal en volledig kunnen functioneren.” „Deze tendenzen worden nog

samenhang tussen alcoholgebruik en de sterfte aan levercirrhose aangetoond. Aangezien er ook wel wat bekend is over het verband tussen alcoholgebruik en verkeersdoden, komt Philipsen tot de conclusie dat het grotere alcoholgebruik in België van vier liter pure alcohol per hoofd van de bevolking goed is voor tenminste 24 doden méér per 10.000 inwoners.

Daarmee is echter slechts een klein deel van het verschil in sterfte verklaard. Het wordt pas echt menens wanneer de gehele levensstijl in de beschouwing wordt betrokken. Het verschil in sterfte blijkt in ieder geval ondubbelzinnig samen te hangen met een heel complex van factoren als roken, vetgebruik, luchtvervuiling, industrialisering en urbanisatiegraad, al is niet precies duidelijk welke bijdrage aan de afzonderlijke factoren is toe te schrijven. Voor de belangrijkste dooorsoorzaken vallen de verschillen tussen Noord en Zuid voor tenminste 60 procent te verklaren uit de levensstijl en de sociaal-economische structuur, stelt Philipsen vast.

Opvallend is verder dat de sterfte naarmate men verder naar het Zuiden gaat relatief hoger is. „In Nederland is de combinatie wonen in het Noorden van het land gevoegd bij het percentage protestanten in de regio de beste voorspeller voor een lang leven,” concludeert Philipsen. Waarmee we volgens de hoogleraar terug zijn bij de val van Antwerpen in 1585, toen de scheiding tussen het overwegend Calvinistische Noorden en het meer Bourgondische Zuiden definitief bezegeld werd.

Beschaving

Bij de uitgaven aan gezondheidszorg springen enkele opmerkelijke verschillen in het oog. Om te beginnen wordt in Nederland acht procent meer geld per hoofd van de bevolking uitgegeven aan gezondheidszorg dan in België. In 1980 beliepen de uitgaven in ons land per inwoner een bedrag van bijna tweeduizend gulden. Kijkt men naar de verschillende kostenposten dan blijkt duidelijk dat het Belgische systeem er heel anders uitziet dan het Nederlandse. Aan opname en verblijf in ziekenhuizen en inrichtingen wordt in Nederland tweemaal zoveel uitgegeven als in België. Daar staat tegenover dat de uitgaven voor extramuraal zorg en de kosten van beleid, administratie en beheer in België op een hoger niveau liggen.

Enige voorzichtigheid bij het hantieren van deze cijfers is overigens wel geboden, meent *dr. Rudi Peeters*, verbonden aan de afdeling sociale geneeskunde van de Universitaire instelling Antwerpen en een van de organisatoren van het congres. „De gegevens in het congresboek komen uit jaarboeken, overzichten van ministeries en allerhande statistische publicaties. Ze zijn dus in eerste instantie niet verzameld om verklaringen te vinden voor de verschillen tussen Holland en België.”

eens versterkt door het sterk gereglementeerde huisvestingsbeleid dat letterlijk weinig ruimte biedt voor het extra gezinslid. Voor de gemiddelde Nederlander is *home* minder zijn *castle* dan voor menig buitenlander, de Belg is uitgezonderd.” Cultuursociologie is trouwens belangwekkend, voor de hoogleraar daar aan toe, dat reglementering en de individualisering wel eens keerzijden zouden kunnen zijn van de Calvinistische erfenis die in de levensverwachting zo heel anders uitwerkt.

Op hun beurt geven de Belgen aanzienlijk meer geld uit aan openbare en bedrijfsgezondheidszorg en klinisch specialistische hulp. Dit laatste hangt volgens Peeters vooral samen met de vrije toegankelijkheid van specialisten. Waar je in Nederland eerst je huisarts zover moet krijgen een verwijsbriefje uit te schrijven, kun je in België als je drie verschillende specialisten wilt sulteren. Ook aan geneesmiddelen besteedt de Belg veel meer geld dan de Nederlander, de vaak fors „remgelden” (eigen bijdragen, LK) die hij uit eigen zak moet bijpassen ten spijt. De vraag is dan ook, aldus Philipsen, of de Nederlandse regering er verstandig aan doet de eigen-bijdrageregeling voor medicijnen tot een speerpunt van het beleid te maken. Flink duurder in België zijn de stelselkosten, ofwel de uitgaven voor beleid, beheer en administratie. Dat heeft voor een belangrijk deel te maken met de ingewikkelde staatsinrichting en de doorgevoerde verzuijing in de Belgische gezondheidszorg, meent Peeters. „Een voorbeeld is de verzuijing in de moeder- en kindzorg. Naar gelang de verschillende deminuties heb je in een en dezelfde straat soms gele, blauwe en rode kleuters. Dat is een typisch voorbeeld waar men absoluut niet samenwerkt. Maar ook bij de inplanting van nieuwe ziekenhuizen speelt de verzuijing een belangrijke rol.”

Classe Royale

De komende jaren zullen de Belgische en de Nederlandse gezondheidszorg dichter naar elkaar toe groeien, is de verwachting van Philipsen. Door de voortschrijdende technologische ontwikkeling, de groei van het aantal beroepsbeoefenaren en de dreigende onbetaalbaarheid van de voorzieningen gaan de beide systemen steeds meer gelijke trekken vertonen. Maar ook de verschillen in het geval van ziekte en sterfte worden steeds kleiner. De uitwassen van industrialisering en een riskante levensstijl zullen zoetjes aan verdwijnen, terwijl ook het Noorden van ons land z'n sober ogende, weinig urbane karakter langzamerhand zal verliezen. „Het is geen al te woeste veronderstelling dat de regionale verschillen in leefwijze binnen Nederland en België kleiner worden en daarmee de verschillen tussen Nederland en België,” aldus prof. Philipsen die dan ook met instemming de volgende advertentietekst kon citeren: „Veel mensen vragen zich de laatste tijd af waar het met Nederland naar toe moet. In ieder geval met z'n allen naar de winkel om een kratje Classe Royale te kopen.”

Lennart Kik/THB

Stichting Klinische Genetica Limburg treedt naar buiten

Een chromosoom te veel

Vorige week heeft de Stichting Klinische Genetica Limburg open huis gehouden. Op drie achtereenvolgende middagen werden een paar honderd huisartsen, vroedvrouwen en andere belanghebbenden ingevoerd in de wondere wereld van het chromosoom. Observant voegde zich bij het gezelschap, hoorde de lezingen aan, bekeek de dia's, liet zich rondvoeren door de laboratoria en moest met de andere bezoekers concluderen: „heel interessant” en „goed dat het er nu is”. De vier serviceverleningen: erfelijkheidsvoorlichting, postnataal chromosomenonderzoek, biochemisch onderzoek en prenatale diagnostiek, zijn allemaal activiteiten die mensen veel leed kunnen besparen. Toch staat genetisch onderzoek bij menigeen in een kwade geur. Eugenetica – onderzoek naar hoe het menselijk ras zou kunnen worden verbeterd – als schrikbeeld: krankzinnige geleerden die in dienst van misdadige politici met genen knutselen om supermensen te maken. Die angst is natuurlijk schromelijk overdreven, maar toch kun je je afvragen: hoe ver mag je gaan met ingrepen in iemands genetisch materiaal? Prof. J.P.M. Geraedts, voorzitter van de capaciteitsgroep genetica/celbiologie („nu nog een klein kluppie van een man of tien”), over het waarom van een stichtingsvorm, de noodzaak van „een stukje genetica in ieder onderwijsblok”, het opvallend hoge percentage van chromosoomafwijkingen bij de mens en, dus, de toelaatbaarheid van sleutelen aan het erfelijk materiaal.

leen chromosomen bestuderen, nu kan het ook op DNA-niveau. En dat is ook wat we van plan zijn te gaan doen.”

Toelaatbaarheid

DNA, het woord is gevallen. Je snijdt een fout stukje uit een DNA-keten weg en zet er een goed stukje uit een andere keten voor in de plaats. Gebeurt dat binnenkort ook in Maastricht? „Nee”, zegt Geraedts. „Iedereen is het erover eens dat zoiets een heel aantal jaren op zich zal laten wachten. En dan is nog maar de vraag of dat voor veel aandoeningen zou kunnen; zuiver technisch is dat niet zo eenvoudig, los van de vraag of het gewenst is.

Maar aan de toepasbaarheid van ons onderzoek heb ik nog niet zo gedacht, daar is het nog te vroeg voor. We zijn nog bezig onszelf vragen te stellen. Wat ik me bijvoorbeeld afvraag, is: waarom zijn er bij de mens zoveel afwijkingen? Het antwoord op die vraag zal ons ook dichter bij een mogelijke toepassing brengen. Welnu, één van de oorzaken is dat de mens in staat is zich gedurende een langere periode voort te planten. Waarschijnlijk moet je daar een prijs voor betalen. Wat je dan kan doen, is zeggen dat – het is al langer bekend, maar goed – dat vrouwen op jeugdiger leeftijd hun kinderen moeten krijgen. Dat is heel effectief. Dat advies is in feite door de vrouwen heel sterk opgevolgd door het beschikbaar komen van de anticonceptiepillen in de jaren zestig. Daardoor is een ongelooflijk groot aantal mongooltjes minder geboren, zonder dat er technologisch ingegrepen is. Zo kun je je voorstellen dat door onze onderzoeken factoren in het milieu bekend worden die, als mensen ze vermijden, eenzelfde effect hebben op de afname van afwijkingen.”

Geraedts is duidelijk meer geportteerd voor het aanpakken van schadelijke omgevingsfactoren (al geeft hij toe dat dat allesbehalve een gemakkelijk karwei is) dan voor het sleutelen aan het erfelijk materiaal. „Op dit ogenblik moet je daarvan afblijven,” vindt hij. „Ik kan me voorstellen dat er in de toekomst in zeer beperkte mate bij een zeer klein aantal ziektes van gebruik zal kunnen worden gemaakt. Ziektes van het bloedvormende systeem, bijvoorbeeld, waar je dus in staat bent cellen uit het lichaam te halen, die lichaamsseigen cellen te modificeren, en die weer terug te plaatsen, zodat je een gecorrigeerde stamcel inplant, waardoor het bloedvormende systeem opnieuw bevolkt wordt met normale cellen. Dat is een modificatie die, denk ik, geen enkel probleem met zich brengt wat de toelaatbaarheid betreft. Het is een verandering die blijft beperkt tot het bloedvormende systeem en niet wordt doorgegeven aan nakomelingen. En het betreft ook ernstig zieke mensen; het is niet zo dat je er een beetje beter van wordt, nee, het is een kwestie van leven en dood. Ook dat maakt zo'n ingreep een stuk legitiemer. Daar zou ik wel aan willen meewerken. Zolang er maar geen kans is op allerlei gevolgen in de volgende generatie zonder dat je weet waarmee je bezig bent.”

Ad van Itersen

Prof.dr. J.P.M. Geraedts: „Waarom zijn er bij de mens zoveel afwijkingen?”

ten krijgen. Maar dat heeft zijn tijd nodig. We zijn ook van plan om in die regio een soort satelliet te creëren in de vorm van een spreekuur ergens in een polikliniek.”

Delingsfouten

Het onderwijs dat de capaciteitsgroep verzorgt, betreft een aantal bijdragen aan blokken van de medische faculteit. „De belangrijkste bijdrage is aan het blok embryo en foetus, maar het zou veel beter zijn om in ieder vak een stukje genetica te stoppen en niet de zaak te concentreren in één blokperiode”, aldus Geraedts. In de hele geneeskunde en biologie, door alle vakken heen, krijg je te maken met genetica. „Ook wordt er bijgedragen aan het onderwijsprogramma van de algemene faculteit: vorig jaar is het keuzeblok erfelijkheid en genetische manipulatie verzorgd, in com-

binatie met het Studium Generale. En nu zijn ze bezig het een en ander voor de afstudeerrichting biologische gezondheidskunde te doen.

En het onderzoek? Geraedts: „We hebben nu één project dat is goedgekeurd door de wetenschapscommissie en dat gaat zich bezighouden met chromosoomafwijkingen die eenmalig zijn, niet op zichzelf erfelijk, maar die door delingsfouten ontstaan bij productie van geslachtscellen, zowel bij de man als bij de vrouw. Die delingsfouten treden zeer frequent op, er ontstaan veel afwijkende vruchten met een chromosoom te veel of te weinig. Bij de geboorte is het weliswaar maar een hele kleine groep die dat heeft, maar bij de conceptie is dat een behoorlijk grote groep. Van alle spontane miskramen heeft meer dan de helft een chromosoom-

afwijking. Je kunt zeggen dat tussen de vijf en de tien procent van de embryo's bij de bevruchting al een chromosoomafwijking heeft. Er zijn allerlei factoren die hier een rol spelen; die zijn moeilijk te bepalen. Maar wat we wél al hebben bereikt, is het blootleggen van het ontstaansmechanisme van die afwijkingen. Het is, bijvoorbeeld, al lang bekend dat iets oudere vrouwen eerder kinderen met een afwijking krijgen, maar er is nu pas een duidelijk verband gelegd met het ontstaan daarvan in de eicel. We hebben nu technieken ontwikkeld om te bepalen of de afwijking van de moeder of de vader komt. Zo kun je de factoren die van invloed zijn op dit mechanisme wat beter te benaderen, al zijn we nog niet zo ver dat je kunt zeggen: dit of dat is de echte oorzaak. Maar de methoden verbeteren zich steeds: vroeger kon je al-

Bodemloze put

De Stichting Klinische Genetica Limburg is niet uit de lucht komen vallen. „Het is in feite het hier invullen van wat landelijk al is gebeurd”, zegt Geraedts. „In de jaren zestig en vooral in de jaren zeventig is het genetisch onderzoek met sprongen vooruitgegaan. Het is op een gegeven moment zo ver gekomen dat in universiteiten en researchinstituten vrij veel onderzoek werd gedaan dat je nauwelijks meer onder fundamenteel, wetenschappelijk onderzoek kunt vangen: diagnostisch, of in ieder geval serviceverlenend onderzoek ten behoeve van patiënten. Toen het duidelijk werd dat er aan de universiteiten flink zou worden gaan bezuinigd, is er gezegd: voor de financiering van dat onderzoek moeten we het structureel anders aanpakken; we moeten naar de ziekenfondsen stappen en onderhandelen of er niet voor de genetica tarieven kunnen komen zoals die voor andere verrichtingen in de gezondheidszorg gelden. Halverwege de jaren zeventig is daar veel over onderhandeld en daar is een afspraak uit voortgekomen tussen een aantal genetische centra en de Vereniging Nederlandse Ziekenfondsen over tarieven, indicaties en dergelijke. Maar die ziekenfondsen vonden het niet langer verantwoord om dat geld aan de academische ziekenhuizen te geven, zomaar, zo van: dat besteed je maar aan genetica, want ze voelden aankomen dat ze te zijner tijd niet meer konden zien wat met het geld zou zijn gebeurd. De angst voor de bodemloze put. Daarbij werkten de meeste onderzoekers op dit gebied niet in de academische ziekenhuizen, maar op medische faculteiten.

Toen is besloten dat er stichtingen werden opgericht. Stichtingen zijn controleerbaar, die hebben de verplichting een jaarrekening te maken; en veel van de financiering ging op basis van een subsidie en die subsidie kreeg je niet als je niet aan die verplichtingen voldeed. In 1979 zijn toen die stichtingen uit de grond gestampt en in 1981 is ook Limburg gevolgd. Maar als je een stichting opricht, heb je een stuk papier van de notaris en verder niets. Toen is besloten: laten we de zaak voorlopig opstarten, gesteund door aan de ene kant het ziekenhuis en aan de andere kant de universiteit. De formatie die de universiteit aan de capgroep genetica/celbiologie heeft gegeven, is in eerste instantie gebruikt om onderwijs te geven en om die stichting aan te zwengelen, met de filosofie: de eerste tijd zal het zichzelf niet bedruipen, maar wanneer we het zo doen, kan de stichting een start maken en zodra de inkomsten komen, kan de universiteit die plaats vrijmaken en daarmee research gaan plegen.”

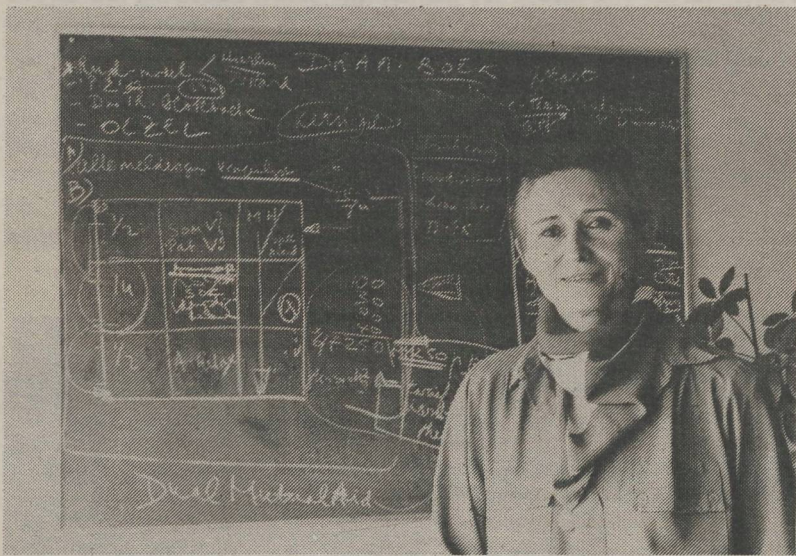
Sinds 1983, toen de stichting en de capgroep van start zijn gegaan, is er een toename van zo'n honderd verminderingen per jaar voor een chromosomenonderzoek. „Toen we kwamen, deed het ziekenhuis er ongeveer tachtig,” zegt Geraedts, „en afgelopen jaar hebben wij er bijna driehonderd gehad. We proberen dat naar vijfhonderd per jaar te laten groeien. Dat betekent met name dat we er uit de regio Midden- en Noord-Limburg wat meer moe-

Zelfzorg leert zichzelf te bedruipen

De vertegenwoordiger van de WHO, de Belg Jan Brancaerts, wees bij die gelegenheid op de verlegging van het accent in de gezondheidszorg van aandacht voor de ziekte naar kwaliteit van het leven. De Maastrichtse universiteit heeft volgens de WHO pionierswerk verricht op dat gebied door de ontwikkeling van modellen voor zelfzorg en zelfhulp. Daarnaast wordt veel aandacht besteed aan de verbreiding van de achterliggende gedachte, dat patiënten én het traditionele zorgapparaat erbij gebaat zijn als de eersten meer dan de tweede betrokken worden bij het verwerken van gevolgen van de ziekte. Op die manier zijn al op verschillende plaatsen groepen hartpatiënten gevormd en kennen Nederland en België al langer het verschijnsel van de patiëntengroepen met chronische huidaandoeningen. In West-Duitsland worden binnenkort naar Nederlands model hartgroepen opgericht.

In de maanden april en mei worden verschillende themamiddagen gehouden en reist een tentoonstelling door de provincie om de zelfzorggedachte verder uit te dragen bij de professionele zorgverleners en andere geïnteresseerden. De vrouw achter het zelfzorgprogramma van de universiteit, Mimi Bremer-Schulte, moet met haar opvattingen over zelfzorg en zelfhulp steeds opboksen tegen verschillende vooroordelen. Zij legt uit: „Ten eerste wordt de zelfhulp vaak gezien als een bedreiging van de traditionele zorg. Het is evenwel minder een vervanging dan een aanvulling op de bestaande zorg en biedt datgene dat wij als professionele zorgers niet altijd kunnen geven. Je moet bedenken dat de institutionele gezondheidszorg mensen juist ziek kan maken als deze hen te zeer hun

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft de Werkgroep Ziektebegeleiding en Patiëntenorganisaties aangewezen als centraal referentiepunt van een onderzoeks- en ontwikkelingsproject rond de integrale psychische, somatische en sociale konsekventies van chronische ziekte. De bestaande activiteiten op het gebied van de zelfzorg, die de afgelopen acht jaar ontwikkeld zijn aan de RL onder leiding van dr. Mimi Bremer-Schulte zijn daarmee verheven tot een van de speerpunten van het onderzoeksbeleid van de WHO. Dat is officieel bekendgemaakt tijdens een themadag over zelfzorg, die onlangs in Maastricht gehouden is.

Mimi Bremer Schulte

verantwoordelijkheid ontnemt. Bovendien wordt die zorg vaak onnodig kostbaar als je haar enkel aan de professionals overlaat. Daarin schuilt het tweede vooroordeel waar we mee te maken krijgen: zelfzorg wordt door velen gezien als een instrument om tot bezuiniging te komen. Dat de zelfzorg eveneens medicalisatie in de hand kan werken is volgens haar door onderzoek afdoende weerlegd: „Als je

bijvoorbeeld de partner en de hartpatiënt leert hoe bloeddruk te meten en wat te doen in noodgevallen, dient daarbij een evenwicht aangebracht te worden tussen somatische vaardigheden, de kennis over het functioneren van hart en bloedvaten, ontspanningstechnieken, én moet je letten op het bespreekbaar maken van de angst en neerslachtigheid die zich van patiënt in zulk geval kan meester maken. Als je zo te

werk gaat, zie je dat een samenhang bestaat tussen een afname van de lichamelijke klacht en de toename van de zelfwerkzaamheid ten aanzien van de eigen gezondheid. Voor de samenleving is dat een zeer belangrijk gegeven. Het is door de dekaan van de faculteit tijdens de themadag ook nog eens benadrukt: door de toenemende individualisering van de samenleving wordt de mens op zichzelf teruggedreven.

Door het gebrek aan solidariteit wordt het beroep op de institutionele zorg steeds maar groter. Als je dan een methode vindt die tegelijkertijd het beroep op die zorg doet afnemen en de eigen verantwoordelijkheid of de bereidheid voor elkaar te zorgen doet toenemen, dan kun je het als een noodzaak zien dat die methode verder wordt onderzocht door middel van nauwkeurig opgezet onderzoek”.

Een dergelijk geluid kwam op de themadag ook van dr. H. Rigter, opsteller van het RAWB-rapport over prioriteiten in het medisch onderzoek. Rigter heeft in dat rapport al aangegeven dat er meer aandacht moet komen voor de kwaliteit van het leven. Volgens hem is het huidige onderzoek te exclusief op ziekte gericht. Ziektebegeleiding zoals onderzocht wordt aan de RL, moet gestimuleerd worden om de kwaliteit van de zorg te verbeteren, ook al omdat de bevolking in snel tempo aan het verouderen is, hetgeen betekent dat de chronische ziektegevallen sterk zullen stijgen. Mevrouw Bremer: „Als je ziet hoeveel geld er gestoken wordt in het onderzoek naar levensbedreigende ziekten, dan valt daarbij het bedrag dat besteed wordt aan bijvoorbeeld onderzoek naar chronische huidziekten helemaal in het niet, terwijl dat nu juist een ziekten zijn waarbij levenslang van een zeer hinderlijke belasting sprake is”

Secundaire preventie

„Zelfzorg kun je zien als een vorm van preventie, maar dan als secundaire preventie die voorkomt dat een hartpatiënt opnieuw getroffen wordt door een infarct. Primaire preventie is natuurlijk een noodzaak, maar wij richten ons op mensen, die nergens anders een beroep op kunnen doen dan op de institutionele zorg. Je kunt de kwaliteit van hun leven aanzienlijk hogen als zij meer vaardigheden verwerven om zelf beter met hun kwaal om te gaan. Bovendien is het last dat de professionele zorgverleners gezien als bezuinigingsinstroom, maar dat mag beslist voorop komen te staan. Het gaat primair om verhoging van de kwaliteit van het leven”, aldus mevrouw Bremer. Zij bestrijdt dat de zelfzorg een nieuwe laag toevoegt aan het professionele zorgapparaat wat vroeger burenhulp was, worden nu bijgebracht door een nieuw type helpers. „Het gaat er ons alleen om voorwaardenscheppende maatregelen te treffen om de vermogens die mensen hebben, optimaal tot hun recht te laten komen. Dat vraagt een veranderingsproces van beide kanten, van de professionals en van de gebruiker. Wij willen mensen in een leersituatie brengen om samen met hun partner mede via arts en lotgenoten te leren een nieuwe vorm te vervullen. Dat is het concept van de zelfzorg”.

Faculteit

Een recente enquête in vervolg op een onderwijsbijeenkomst van vierde-jaars medische studenten heeft volgens haar aangetoond, dat 75% meer tot veel meer kennis en vaardigheden wenst om als arts zelfzorg en zelfhulp te kunnen ondersteunen. Ofschoon de faculteit het belang van de ontwikkeling volledig onderschrijft, blijft de vorm waarin de aandacht gegoten moet worden, problemen opleveren. Een zelfstandige capaciteit zit er niet in, daarom moet de groep rond mevrouw Bremer genoeg nemen met de status van werkgroep, die momenteel is ondergebracht bij de capaciteitsgroep Dermatologie, waar alleen een band mee te verzinnen is via de psoriasis-patiënten. Behalve de plaats van mevrouw Bremer bekostigt de faculteit de helft van de secretariële ondersteuning. De overige medewerkers van de werkgroep, samen goed voor 3,5 formatieplaatsen, worden bekostigd uit de derde geldstroom, waaraan het Preventiefonds, Provinciale Staten en de Provinciale Raad voor de Volksgezondheid een bijdrage leveren. Daarnaast levert de provincie de middelen voor het Bureau Ziektebegeleiding, dat als steunpunt gevestigd is bij het Groene Kruis.

Om de opdracht van de WHO tot een goed einde te kunnen brengen zal Volksgezondheid wellicht over de brug komen met middelen om de zelfzorg die het ministerie als prioriteit beschouwt, meer armslag te geven. De opdracht die de Maastrichtse groep als speerpunt heeft gekregen, bestaat uit het vervaardigen van een nota over zelfzorg en de organisatie van een conferentie waaraan de 23 lidstaten van de WHO deelnemen. Op basis daarvan zullen de deelnemers beoordelen welke bevindingen in hun land toepasbaar zijn. In Maastricht worden dan gegevens samengebracht in een gecomputeriseerd datanetwerk.

Jacques Herraets

Rode Oren

HISTORIE
VANDEN
AMSTERDAMSCHEN
SCHOUWBURG.
MET FRAAIE AFBEELDINGEN.

TE AMSTERDAM,
By G. WARNARS, en P. DEN HENGST.
MDCCLXXII.

Oude-Mannenhuis. Een vreemde connectie, op het eerste gezicht, maar bij nader inzien uitermate handig: de schouwburg, in 1637 voortgekomen uit activitei-

ten van de rederijderskamers, leverde via de plaatsbewijzen al snel een batig saldo op. De „Godshuizen” draaiden op voor de exploitatie en konden met de winst hun sociale werk financieren. Ondertussen bestierden hun regenten het wel en wee van de schouwburg.

Toch grepen bij tijd en wijle de Burgermeesters van de stad in. Zo leidde de niet direct smetteloze reputatie van het acteursvolk in 1696 tot een verordening: de regenten dienden zich „zoveel als mogelijk was” te voorzien van spelers van een onbesproken leven. Men erkende blijkbaar dat honderd procent zuiverheid hier een illusie was. Ook de toneelschrijvers ontkwamen er niet aan hun produkten door het historische equivalent van een bejaardenhuisdirectie te laten goedkeuren, wilden ze een kans op uitvoering maken. En in tijden van oproer of oorlog werd de schouwburg uit voorzorg maar gewoon gesloten.

Voor toneelhistorici biedt het boekje (80 pagina's) een schat aan informatie over het gebouw en vooral ook over alle attributen. Zo waren er zinkluiken (1 grote, 6 kleine) waardoor men mensen en meubilair in of uit de „grond” kon toveren; wolven (2 stuks) waarop goden en engelen afdaalden naar de aarde. Tevens was er een ingenieus verlichtingssysteem. Bij de beschrijving van dat laatste wordt de spanning voelbaar. De voorgrond van het toneel werd verlicht door een rij blikken bakken, gevuld met „kaarssmeer”, waarin vier of vijf pitten brandden. De zijdecoris kregen licht door dezelfde soort bakken in étages er voor te zetten; „smeerkokers” werden die kolommen genoemd. Verduistering vond plaats door een met blik beslagen schuif voor de smeerkokers neer te laten.

De climax is nu niet ver meer. Tijdens een voorstelling van een Vlaams gezelschap, 11 mei 1772, ruikt men op het toneel een vreemde lucht, enige tijd later gevolgd door een vlam uit een smeerkoker. „Niks aan de hand”, roept een acteur naar het publiek, en de directeur van de schouwburg herhaalt de boodschap. Een snuggere toneelknecht haalt een bakje water en gooit dat in het vuur. Het effect was voorspelbaar: opspattend brandend vet doet de vlammen in een ogenblik verspreiden. Paniek onder publiek en spelers, maar de meesten weten te ontkomen. Uiteindelijk blijken 16 mensen het niet te hebben overleefd. De brand was gigantisch: tot ver in de polders was ze te zien, en het gebouw werd in twee uur tijd totaal verwoest. De volgende dag werden soldaten ingezet om plundering te voorkomen. Dieven waren er immers ook niet voor teruggeschrokken zelfs tijdens de brand de schouwburg binnen te dringen om „hulp” te gaan bieden, die er vervolgens in bestond de welgestelden de juwelen van de nek te rukken.

De grond waarop de schouwburg stond werd verkocht. De schrijver vermeldt prijzen en kopers. Pas in de volgende eeuw zouden de Amsterdammers een nieuwe stadsschouwburg zien verrijzen. („Historie van den Amsterdamschen Schouwburg”. Bibl. signatuur: HP h VII 18).

1985. Een elfstedentocht wordt gehouden. Een dag later liggen de eerste boekjes over het evenement al in de winkel. 1772. Een brand in de Amsterdamse stadsschouwburg aan de Keizersgracht legt het gebouw in de as. Het is de achttiende eeuw, dus het duurt wat langer, maar uitgevers zijn uitgevers: een maand of wat later is er een boekje, „Historie van den Amsterdamschen Schouwburg”. Helaas! hier lag de definitieve geschiedenis: het gebouw was afgebrand en werd niet meer herbouwd. De uitgevers mochten hopen op een ontvankelijk publiek; een paar bloedstollende uitklapbare gravures, wat hoogdravende en in alle opzichten diep treurige gedichten („Wat sidd'ring grijpt hem aan, die 't aaklig schouwspel ziet!”), in combinatie met een historisch overzicht van begin tot eind: het moet als broodjes zijn weggevoelen.

En niet ten onrechte. Het is een ook nu nog zeer leesbare tekst, waarin de spanning stijgt naarmate het tijdstip van de ramp naderbij komt. De (onbekende) schrijver begint al veelbelovend. Op de eerste pagina vinden we een hartgrondige uitval naar al diegenen die in een schouwburgbrand niets dan een gerechte straf voor het zedeloze toneelbedrijf zien. Dergelijke schijnvrome zielen moeten vakkundig worden bijgelicht, zo neemt hij zich voor. En inderdaad, de geschiedenis toont dat de schouwburg in anderhalve eeuw slechts bij uitzondering andere dan brave, opvoedende stukken bracht. Over de kwaliteit werd dan ook gewaakt, door niemand minder dan de regenten van het Weeshuis en van het

Eerste promovendus uit eigen kweek legt Raynaud onder de loep

„Als je in Maastricht hebt gestudeerd kun je dus óók nog promoveren”

Morgen vindt de eerste promotie van een Maastrichtse basisarts plaats. De eer valt te beurt aan Michael Jacobs, chirurg in opleiding, afkomstig uit de derde lichte Maastrichtse studenten. Zijn thesis draagt de fraaie maar tongbrekende titel: „Capillary Microscopy and Haemorheology in Vasospastic and Occlusive Vascular Diseases”. In dit werk gaat hij in op de huidige verwarrende terminologie van de ziekte van Raynaud en op bloedstromingsafwijkingen bij „etalageziekte” patiënten.

Eerste

Ik ben een persoon die van actie houdt”, vertelt Michael Jacobs. „Daarom koos ik voor heelkunde; je ziet de patiënt, moet een beslissing nemen en ziet meteen het resultaat. Tussen mijn vijfde en zesde studiejaar deed ik zodoende een vacante assistentschap chirurgie. Toen ik daarna voor de opleiding solliciteerde, werd ik aangenomen, nog een jaar voordat ik afstudeerde. Vastgesteld werd dat ik eerst onderzoek zou doen. Dat leidde tot mijn proefschrift.

Ik ben de eerste Maastrichtse arts die promoveert, ja. Er zal eens de eerste moeten zijn, hè, en dat ben ik dan per toeval. Het is natuurlijk leuk, als „de eerste” in de letteren der geschiedenis van de universiteit te verschijnen. En verder... als één van de eerste lichten werd je altijd met arendsogen bekeken. Dit is dan een bewijs dat als je in Maastricht hebt gestudeerd, je dus óók nog kunt promoveren.”

Het Maastrichtse systeem; is je dat in vergelijking met je collegae ten voor- of ten nadele geweest? „Het systeem van het probleemgevoel studeren vind ik een perfect systeem. Wij kunnen sneller en beter de problemen op een rijtje zetten en daaraan conclusie en therapie koppelen. Ook qua praktische vaardigheden hebben wij misschien wel een voorsprong. Dat komt door het skillslab. Wat de feitenkennis betreft”, Jacobs formuleert voorzichtiger, „vind ik dat het tegenwoordig beter is geregeld. Toen wij begonnen bestond er nog helemaal geen anatoom of snijzaal. Maar het eindproduct is het zelfde, toch. Als Maastrichtse arts ben ik volledig geaccepteerd.”

Dooie vingers

Jacobs' onderzoek richt zich grotendeels op de vrij zeldzame ziekte van Raynaud. Mensen die hieraan lijden, krijgen door kou - wat zelfs al een temperatuurdaling van vijf graden in de zomer kan zijn - of door emoties last van dooie vingers: koude, pijnlijke, verkleurende vingers. Ruim honderd jaar geleden merkte Raynaud dit symptomencomplex voor het eerst als een „syndroom” aan. De kern ervan is een gebrekkige bloedvoorziening. Wat daarvoor de oorzaak mag zijn, is nog onduidelijk. Soms zijn er achterliggende ziektes, maar meestal vindt men niets afwijkends. In het begin van deze eeuw stelde men vóór, het eerste „de ziekte van Raynaud” te noemen en het tweede „het fenomeen van Raynaud”. Anderen gaven de voorkeur aan de terminologie „primair en secundair fenomeen”. Toen men later bepaalde „Raynaudachtige” fenomenen als op zichzelf staande ziektes ging beschouwen, werd de verwarring compleet.

Schot in de roos

Prof. Lemmens die zich al ruim twintig jaar met Raynaud bezig houdt, maakte ook een indeling van deze doorbloedingsstoornissen. „Hij onderscheidt vier groepen”, legt Jacobs uit: „Primair en Secundair Raynaud (respectievelijk zonder en mét bekende oorzaak) en twee aanverwante ziekten: acrocyanosis (permanente verkleuring van handen of vingers) en asphyxia manus et digitorum (zuurstoftekort in één of meer vingers). Hij maakte deze indeling op zuiver klinische gronden. Het enige dat ontbrak, was een objectieve bevestiging van deze nomenclature. Ik werd aangewezen dat te onderzoeken. Er was altijd gebruik gemaakt van Doppler-flowmetingen, angiografie (vaatfoto's), etc. Daarmee bekijk je de hele vinger. Maar bij Raynaud zit het probleem in de microcirculatie. Daar moesten we dus gaan onderzoeken. We hadden daarvoor twee methodes ter beschikking. Ten

eerste de hemorreologie, het onderzoek van de bloeddorststroming, waarbij we kijken naar de plasma-viscositeit, de mate van aggregatie (samenklontering) van de rode bloedcellen en de hematocriet (rode bloedcelconcentratie). Ten tweede het microscopisch onderzoek van de capillairen, waarbij we de haarvaatjes en de doorstroming direct kunnen bestuderen. De combinatie van die twee bleek in de literatuur nog nooit bekeken. dat is het schot in de roos geweest. Want met die combinatie bleek het mogelijk de vier groepen met hoge betrouwbaarheid te onderscheiden. Ik vind dan ook dat deze onderzoeken bij Raynaud-patiënten standaard moeten gebeuren. Twee voorbeelden: terwijl alle groepen een verlaagde doorstroming hadden, was de rheologie alleen afwijkend bij de secundaire Raynaud-groep. Bij primaire Raynaud en bij asphyxia, gebaseerd op een arteriële afsluiting, vonden we op dit niveau geen afwijkingen, die de trage flow verklaren. Zo bleek het mogelijk Lemmens' nomenclature objectief te onderbouwen.”

Is hiermee nu voort eens en voor altijd dé naamgeving aangegeven?

„Wie ben ik om dat te stellen?” is Jacobs' bescheiden antwoord. „Maar het is wel een hanteerbare nomenclature, ja.”

Wat heb je hier als patiënt nu aan? „Als je vroeger dergelijke klachten had, werd er op je losgelaten: een angiografie, een slikfoto van de slokdarm en volledig immunologisch onderzoek; drie, vierduizend gulden onderzoek. Nu gaat de patiënt onder de microscoop. Pas als je dan een secundair Raynaud-beeld ziet, moeten alle onderzoeken worden verricht. Ook voor de therapie en de prognose is een juiste nomenclature van wezenlijk belang. Bij primair Raynaud heeft het verdunnen van plasma (plasmaferese) bijvoorbeeld geen enkel nut. Nu gebeurt dat op veel plaatsen in de wereld nog wel.”

Naar die therapie heb ik ook gekeken; in zoverre: het effect van de therapie was niet onze vraagstelling. De oplossing daarvoor is nog lang niet gevonden. Wel konden wij concluderen dat onze twee methodes geschikt zijn om de therapie objectief te evalueren.”

Je enige referentie daarbij is de subjectieve waarneming van de patiënt?

„Dat is juist. Maar als de patiënt, zegt: „het helpt wel of niet”, dan kunnen we nu tenminste zeggen: „het zit daar of daar in”.

De kip of het ei

Je onderzocht ook de hemorreologie bij een groep patiënten met de

door bloedingstoornis etalageziekte (claudicatio intermittens).

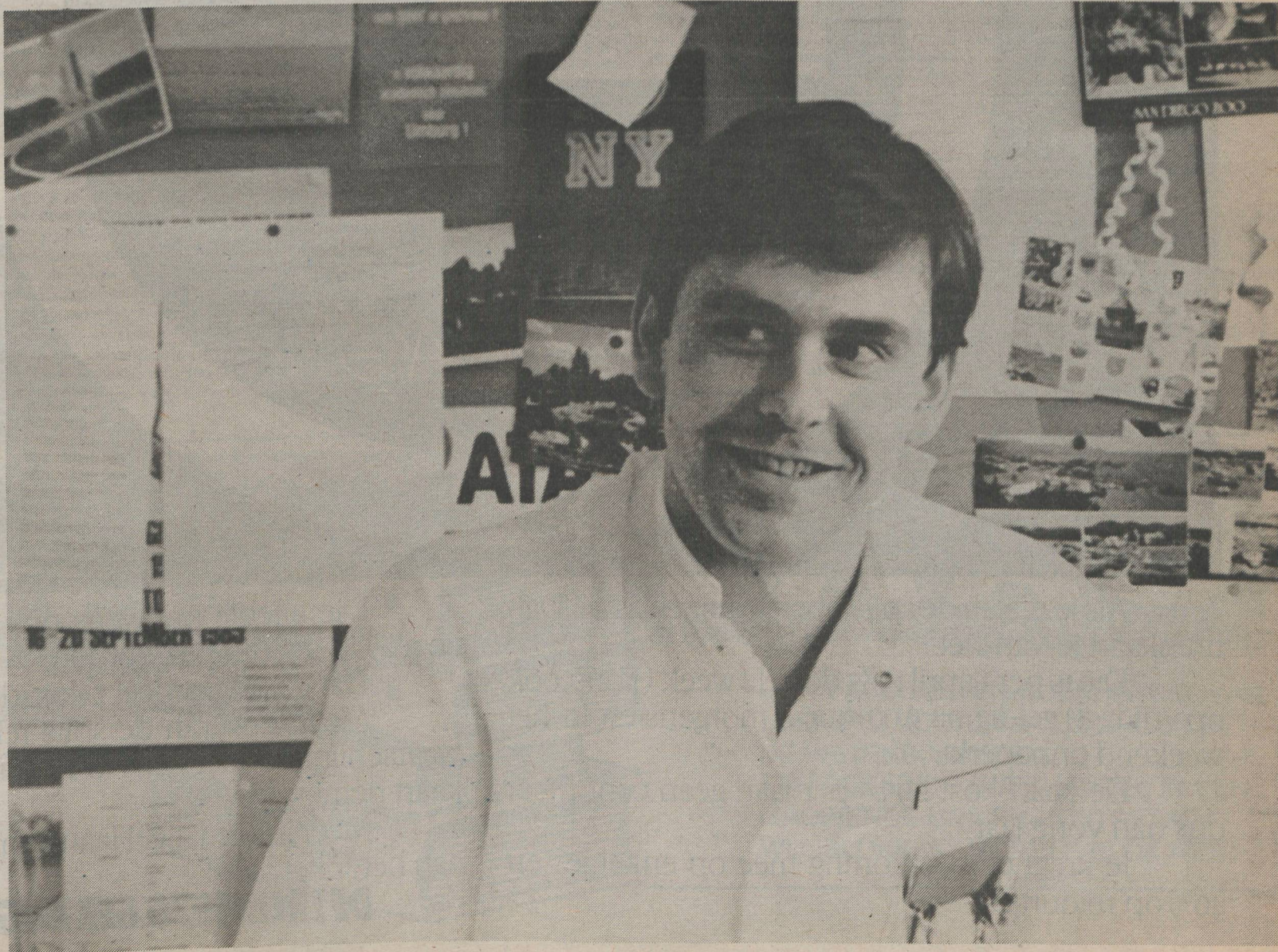
Jacobs: „Bij atherosclerotische ziektes (waaronder claudicatio) zijn ook rheologische afwijkingen beschreven. Wij waren benieuwd naar het verband hiervan met claudicatio. Verrassend was het te vinden, dat de mate van rheologische afwijkingen gecorreleerd was met de ernst van de ziekte. Bij deze ziekte vermindert een vaatreconstructieoperatie de klachten aanzienlijk. De rheologische stoornissen blijven echter even erg. Nu komt de vraag naar de kip of het ei: veroorzaken de rheologische afwijkingen de atherosclerotische ziekte of zijn die afwijkingen juist het gevolg van die atherosclerose?”

Verder onderzoek dus?

„Ja, deze vraag zullen wij zeker onderzoeken. Verder willen wij onder meer weten hoe het komt dat primair Raynaud soms overgaat in secundair Raynaud. De ervaring met Raynaud is in Maastricht veel uitgebreider dan in de rest van Nederland; bovendien hebben we hierover veel goede contacten met het buitenland. Op het gebied van Raynaud staan wij bovenaan. Ik denk dat het heel dom zou zijn het onderzoek af te ronden met dit proefschrift.”

Paul Gobée

Dr. Michael Jacobs: altijd met arendsogen bekeken.

NS MAAKT DE WEEKENDS 'N DAG LANGER.

Als je niet in de spits hoeft te reizen, is de Dalurenkaart je-van-hèt.

Die is per 1 april 1985 de hele week (ja, nu ook op vrijdag!) geldig na 9.00 uur 's morgens en in het weekend onbeperkt.

De kaart kost 295,- per jaar: geen cent meer dus dan vorig jaar.

Je krijgt er 45% korting mee op enkeltjes en 40% op retourtjes.

Die allebei trouwens ook vanaf 1 april 1985 zo'n 2½% goedkoper worden.

Dat extra voordeel pik je dus ook mooi mee. Moet je wel in de spits reizen, dan kun je waarschijnlijk beter een NS-Kortingkaart of NS-Jaarkaart nemen.

Meer informatie? Haal de folder "Treinprijzen" aan het loket.

DE TREIN IS ZO GEK NOG NIET.

Bureau Onderwijs F&G

Aan: De vierdejaars-studenten Geneeskunde.

Betreft: Miniblok verwetenschappelijking

Zoals eerder in het Onderwijs- en Evaluatieprogramma aangekondigd, is er voor de vierdejaars op het eind van het studiejaar een periode van twee weken gereserveerd voor het miniblok „Verwetenschappelijking Medisch Curriculum”.

Voor de vierdejaars-studenten zal in dit curriculumjaar 1984/1985 een twee-weekse onderwijsperiode (17.06.1985 - 03.07.1985) gewijd worden aan het thema „Verwetenschappelijking van het curriculum”. De coördinatie van dit miniblok wordt verzorgd door de capaciteitsgroep Epidemiologie (Mw. R. de Vries).

In het kader van de „Verwetenschappelijking van het curriculum” wordt gedurende twee weken aandacht besteed aan de methoden en technieken van wetenschappelijk onderzoek. De nadruk ligt daarbij op het interpreteren van de literatuur. Onderzoeken over enkele in de belangstelling staande onderwerpen in de geneeskunde zullen aan bod komen. Vragen als: is het onderzoek wel goed uitgevoerd? is er misschien sprake van bias? en trekken de onderzoekers wel de juiste conclusie? spelen de hoofdrol in dit miniblok. Er zal deze twee weken gewerkt worden in onderwijsgroepen (vrijdagochtend en vrijdagochtend) aan de hand van een blokboek en een literatuurboek. De blokopening vindt 10 juni 1985 om 8.30 uur plaats. De bloktoets is gepland op vrijdag 28 juni 1985.

Het blokboek en literatuurboek is te zijner tijd weer verkrijgbaar bij de informatiebalie c.q. de verkoopbalie.

Aan: 1e, 5e en 6e-jaarsstudenten Faculteit der Geneeskunde.

Betreft: Data uitreikingen

getuigschriften in 1985.

De 39e bijeenkomst van de Dagelijkse commissie voor de Examens zijn de volgende uitreikingen vastgesteld:

- Maandag 02.09.1985 (Propedeuse)
- Vrijdag 13.09.1985 (Doktoraal)
- Vrijdag 20.12.1985 (Doktoraal)
- Vrijdag 26.07.1985 (Basisarts)
- Vrijdag 13.09.1985 (Basisarts)
- Vrijdag 18.10.1985 (Basisarts)
- Vrijdag 20.12.1985 (Basisarts)

De plaats van uitreiking wordt steeds afzonderlijk bekend gemaakt.

Aan: Alle studenten Faculteit der Geneeskunde

Betreft: Verkoop kriterialijsten 1983/1984

Bij Bureau Boekenverkoop in het Hoofgebouw zijn de zgn. kriterialijstenboekjes te koop, zoals die gebruikt zijn bij de Vaardigheidstoetsen in het studiejaar 1983/1984. Deze lijsten zijn gebundeld per curriculumjaar.

Aan: Zesdejaars studenten Geneeskunde.

Betreft: Mogelijkheden na het artsexamen.

Mogelijkheden na het artsexamen.

„Mogelijkheden na het artsexamen is de titel van een boekje dat onlangs is verschenen; het is samengesteld door M.A. Dutrée. Het doel van dit boekje is om medische studenten in het kort meer inzicht te verschaffen in de mogelijkheden die zij na hun elementaire medische opleiding hebben.

Deze uitgave kon tot stand komen dank zij de medewerking van Meducation Service Hoechst.

Geïnteresseerde basisartsen en studenten die in het bezit zijn van hun DOKTORAAL getuigschrift kunnen GRATIS een exemplaar van „Mogelijkheden na het artsexamen” aanvragen (schriftelijk) bij: Meducation Service Hoechst, Postbus 12987, 1100 AZ Amsterdam (zolang de voorraad strekt).

Medische Faculteit

Summer Course on Human Sexuality

Van 5 juli tot 15 augustus 1984 wordt de Summer Course on Human Sexuality samen met de New York University (Prof.dr. D. Calderwood) georganiseerd. Van de RL kunnen studenten van de Algemene en de Medische Faculteit aan deze cursus deelnemen. Centraal staat de vergelijking in seksuele voorlichting en -opvoeding in Noord-Amerika en Nederland. Een tiental Nederlandse deskundigen zal inleidingen houden over diverse onderwerpen o.a. seksuele voorlichting, wetgeving, seksualiteit en gehandicapten, homoseksualiteit, prostitutie, travestie, transseksualiteit, pedofilie, kulturele normen t.a.v. seksualiteit, etc.

Aan de cursus nemen maximaal 20 Amerikaanse studenten deel. Inschrijving is mogelijk voor 11 Nederlandse studenten, waarvan 5 externe en 6 RL studenten. Voorwaarden zijn: actieve en passieve beheersing van de Engelse taal en gebleken professionele belang-

stelling voor het thema seksualiteit. Evt. kunnen studenten zich via vrije activiteiten voorbereiden op de cursus.

Inschrijving en inlichtingen voor 10 april a.s. bij Ton Oostveen, Cap.groep GVO, tel. 888175.

GEZOCHT

Een AF-student
Een MF-student

die plaats willen nemen als studentlid in de Interfacultaire Wetenschaps commissie van de MF/AF.

De Wetenschapscommissie adviseert de Faculteitsraden over zaken die betrekking hebben op het interfacultair onderzoeksprogramma.

Belangrijke onderwerpen zijn o.a. het opzetten van AF onderzoek en de extramurale profilering van de faculteiten. De werkzaamheden bestaan uit:

- wetenschapscommissie vergaderingen
- overleg met de studentenfracties in de Fac. raden.

Geïnteresseerde studenten kunnen meer informatie krijgen bij:

- Roel Otten 3AF
- Marc Berg 2MF
- Lilo Crasborn 3AF
- Richard Vijn 4MF

Rechtsgeleerdheid

Onfrisse handelwijzen

Door uw medestudenten zal het ongetwijfeld op prijs worden gesteld indien u voor de toekomst het fatsoen zou kunnen opbrengen af te zien van het uit het studielandschap doen verdwijnen van boeken, van het scheuren in losbladige edities en literatuurklappers en van dergelijke onfrisse handelwijzen. Voorts zal zeer op prijs gesteld worden dat u wederrechtelijk onder u berustend materiaal terugbezorgt bij de rechtmatig beheerder, waaronder mede verstaan worden (o.a.) de rode Kluwers, de wekker-radio, de wetboekstandaard, en de andere parafernalia die uit de kamers van stafleden gejat zijn.

Strafrecht en sexueel geweld

Vrijdag 29 maart 14.30 uur - kollegezaal: film en lezing in het kader van „Vrouw en recht”. Film: Verkrachtingsproces. Lezing door Ties Prakken: De rol van het strafrecht bij sexueel geweld.

Lezing
Maandag 1 april 15.00 uur - kollegezaal:

Lezing voor 3e jaars door mr. F.J. van der Ploeg, wetenschappelijk hoofdmedewerker van de VU over Democratisering van gesubsidieerde instellingen.

Financiële positie van de vrouw

Woensdag 3 april vanaf 10.00 uur - kollegezaal: Studiedag over de financiële en economische positie van de vrouw tijdens en na het huwelijk. Tevens tentoonstelling: 80 jaar vrouwenleven van alledag.

Goede Vrijdag

In verband met Goede Vrijdag (5 april) volgen nog roosterwijzigingen - let op de borden.

Gezondheidswetenschappen

Summer Course on Human Sexuality

Van 5 juli tot 15 augustus 1984 wordt de Summer Course on Human Sexuality samen met de New York University (Prof.dr. D. Calderwood) georganiseerd. Van de RL kunnen studenten van de Algemene en de Medische Faculteit aan deze cursus deelnemen. Centraal staat de vergelijking in seksuele voorlichting en -opvoeding in Noord-Amerika en Nederland. Een tiental Nederlandse deskundigen zal inleidingen houden over diverse onderwerpen o.a. seksuele voorlichting, wetgeving, seksualiteit en gehandicapten, homoseksualiteit, prostitutie, travestie, transseksualiteit, pedofilie, kulturele normen t.a.v. seksualiteit, etc.

Aan de cursus nemen maximaal 20 Amerikaanse studenten deel. Inschrijving is mogelijk voor 11 Nederlandse studenten, waarvan 5 externe en 6 RL studenten. Voorwaarden zijn: actieve en passieve beheersing van de Engelse taal en gebleken professionele belangstelling voor het thema seksualiteit. Evt. kunnen studenten zich via vrije activiteiten voorbereiden op de cursus.

Inschrijving en inlichtingen voor 10 april a.s. bij Ton Oostveen, Cap.groep GVO, tel. 888175.

GEZOCHT

Een AF-student
Een MF-student

die plaats willen nemen als studentlid in de Interfacultaire Wetenschaps commissie van de MF/AF.

De Wetenschapscommissie adviseert de Faculteitsraden over zaken die betrekking hebben op het interfacultair onderzoeksprogramma.

Belangrijke onderwerpen zijn o.a. het opzetten van AF onderzoek en de extramurale profilering van de faculteiten. De werkzaamheden bestaan uit:

- wetenschapscommissie vergaderingen
- overleg met de studentenfracties in de Fac. raden.

Geïnteresseerde studenten kunnen meer informatie krijgen bij:

- Roel Otten 3AF
- Marc Berg 2MF
- Lilo Crasborn 3AF
- Richard Vijn 4MF

Promoties

Vrijdag 29 maart 1985, om 14.00 uur:

drs. R.W. M. Jacobs.
Proefschrift: „Capillary microscopy and haemorrhology in vasospastic and occlusive vascular diseases”.

Promotor: prof. dr. H. Lemmens.

Vrijdag 29 maart 1985, om 16.00 uur:

drs. A.B. van Rijn.
Proefschrift: „De functie van de vrijheid van meningsuiting in beide Duitse staten”.

Promotor: prof. dr. C. Flinterman.

Donderdag 4 april 1985, om 16.00 uur:

ir. F.H. van der Veen.
Proefschrift: „St. Thomas' Hospital cardioplegia versus intermittent aortic cross-clamping in aorto-coronary bypass surgery”.

Promotor: prof. dr. R.S. Reneman.

Donderdag 18 april 1985, om 16.00 uur

Drs. J.F.M. Reinders.
Proefschrift: „De grendelpen”.

Promotor: Prof.dr. H.A.J. Lemmens.

Vrijdag 19 april 1985, om 16.00 uur

Drs. C.G.M.I. Baeten.
Proefschrift: „Haemorrhoids; evaluation of some methods of treatment”.

Promotor: Prof.dr. J.M. Greep.

Algemeen

Vacatures Lustrumcommissie

Aan de studenten van de RL.

Voor het initiëren en coördineren van activiteiten in het kader van het tweede lustrum in 1986 zal een Lustrumcommissie worden ingesteld. Deze commissie zal bestaan uit:

- Rector Magnificus (voorzitter)
- Prof.dr. J.M. Greep (Faculteit der Geneeskunde)
- Prof.dr. F.A. Vorst (Faculteit der Gezondheidswetenschappen)

SERVAAS

BOEKHANDEL

VRIJTHOF 29
6211 LE MAASTRICHT
TEL. 043-50054/18704

DE 4-FACULTEITEN-BOEKHANDEL VAN LIMBURG, VOOR RIJP EN GROEN IN DE WETENSCHAPPEN. EEN BOEIENDE BOEKHANDEL IN EEN GROEIENDE UNIVERSITEITSSTAD: WIJ „BLOKKEN” MET ELK BLOK MEE.

Prof. mr. J.L.M. Elders (Faculteit der Rechtsgeleerdheid)
 Prof. dr. H. Schreuder (Faculteit der Economische Wetenschappen)
 Vacature Universiteitsraad
 Hr. M. Lambriex (hoofd CZ)
 Hr. J. Offermans (hoofd Voorlichting)
 Vacature student

De activiteiten rond het lustrum zullen van zeer verschillende aard zijn. Het hoogtepunt zal de feestelijke viering op 10 januari 1986 zijn, maar daar omheen en ook al geruime tijd daarvoor zullen allerlei zaken georganiseerd worden. Studenten, die voor het lidmaatschap van de Lustrumcommissie belangstelling hebben, worden verzocht dit zo spoedig mogelijk telefonisch (tsl. 257, rectoraat) door te geven.

Oproep kandidaat-leden Gezondheidszorgcommissie

In de Gezondheidszorgcommissie, één van de drie beleidsadviescommissies in de faculteit der geneeskunde zijn per 1 september 1985 de volgende zetels vacant:

- 1 WP'er uit het klinisch cluster (capaciteitsgroepen in Annadal of Vijverdalen);
- 3 WP'ers uit het eerstelijns-, gedrags- en maatschappijwetenschappelijk cluster (o.m. de capaciteitsgroepen huisartsgeneeskunde, sociale psychiatrie, medische psychologie, epidemiologie, economie van de gezondheidszorg);
- 1 WP'er uit het biomedisch cluster;
- 1 zetel voor een student(e) van de medische faculteit.

Zij die belangstelling hebben voor het lidmaatschap (duur lidmaatschap 2 jaren, studentlid 1 jaar) kunnen zich telefonisch (286) dan wel schriftelijk melden bij de secretaris, A.W.L. Luermans (hoofdgebouw). Het beleidsplan van de Gezondheidszorgcommissie kan opgevraagd worden.

Reacties vóór 15 april 1985.

Een initiatiefgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het KLAM (Komitees Latijns-Amerika Maastricht), MVP (Maastrichts Vredes Platform), MTA (Maastricht Tegen Apartheid), en CVOS (Centrum voor Vrede en Ontwikkelingssamenwerking) organiseert op zaterdag 20 april 1985 op het Dekenaal Centrum in de Stokstraat 46 te Maastricht een scholingsdag. Doel van deze dag is een dialoog op

gang te krijgen tussen de vier genoemde groepen en eventuele andere belangstellenden over het thema: **Relatie Westerse vredesbeweging met de Derde Wereldbeweging.**

Vragen o.a.:

- hoeveel, hoe weinig hebben deze bewegingen met elkaar te maken?
- wat is hun visie op begrippen als vrede, ontwikkeling, bevrijding?

De dag wordt als volgt ingedeeld:

- 10.30-11.30 uur:
 - de deelnemende groepen geven een korte toelichting op hun doel en activiteiten;
 - algemene inleiding over het thema van de dag.

11.30-12.15 uur:

- broodmaaltijd, tijdens welke we op een informele manier kennis kunnen maken met elkaar.

12.30-14.00 uur:

- discussie in 3 groepen. In die groepen wordt het theem van de dag op verschillende manieren besproken, namelijk:
 - groep 1: aan de hand van de situatie in Nicaragua. Inleider en gespreksleider W. Swinnen;
 - groep 2: aan de hand van de situatie in Zuid-Afrika. David de Beer (journalist bij Amandla en werkzaam bij Kairos) zal in deze groep inleider zijn;
 - groep 3: algemene aspecten van het onderwerp, met Kees Dekkers (BIS) als inleider.

De aanwezigen kunnen naar eigen keuze aan een van de groepen deelnemen.

14.00-±15.00 uur:
 plenaire afsluiting o.l.v. Theo Broelman.

Er zal door de initiatiefgroep een scholingsmap gemaakt worden, waarin samengevat een aantal artikelen over de 3 genoemde onderwerpen. Om de discussie hierover beter te kunnen volgen is het aan te raden de map tevoren door te lezen.

Men kan zich via onderstaand strookje of telefonisch (tel. 13841 CVOS) opgeven voor deze dag. Opgave vooraf is nodig i.v.m. het aantal te maken mappen en de broodmaaltijd. De map kan vanaf 1 april afgehaald worden op het CVOS, Cortenstraat 4, Maastricht. De map kan ook worden toegestuurd, maar dan worden portokosten berekend.

De kosten van deelname aan de dag (maaltijd, map, reiskosten van een inleider) bedragen 5,- gulden p.p.; te betalen bij het afhalen van de map of op de dag zelf.

Verenigingen

Circumflex

Woensdag 3 april: Iedereen die nog niet zelf de noodzakelijke reparaties van zijn fiets kan uitvoeren, kan dit deze avond leren. Om 20.30 uur wordt op het CF-pand een cursus fiets-techniek gegeven.

Woensdag 3 april: Wegens het grote succes van het kerstdiner, wordt nu vlak voor de paasvakantie het paasdiner georganiseerd. Voor iedereen die een avondje goedkoop, lekker en uitgebreid wil eten. En denk eraan vol = vol!

Koninginnedag 30 april: Een vrij dag midden in de week: een prima gelegenheid om samen met CF een fietstocht te gaan maken door de omgeving!

Woensdag 1 mei: deze avond gaat een voor iedereen nuttige cursus van start, nl. de cursus „eerste hulp en reanimatie.” Tijd: 20.00-23.00 uur. Duur: vijf avonden.

Over deze en andere activiteiten is informatie te verkrijgen aan de bar. (tel. 51088). Schrijf je op tijd in. En vergeet de mensa niet: elke dinsdag-, woensdag- en donderdagavond om 19.00 uur. Inschrijven tot 15.30 uur. Tot ziens bij CF.

COC-agenda april

Dinsdag 2 april: 20 uur café Rosé en werkwinkel.

Zaterdag 6 april: 20 uur jongeren swingavond.

Dinsdag 9 april: 20.15 uur Thema-avond en film: Flicker naast God.

Vrijdag 12 april: 20 uur vrouwenavond.

Dinsdag 16 april: 20 uur café Rosé en werkwinkel.

Woensdag 17 april: 20 uur jongeren thema-avond.

Vrijdag 19 april: 20 uur Werkgroep S.I.R. een open avond over (on)nut van voorlichting met Ben Füss.

Dinsdag 23 april: 20 uur opening van de tentoonstelling Homohaar en Fascisme door H. Oosterhuis. De tentoonstelling loopt tot 7 mei en is elke dag van 14-17 uur te zien.

Vrijdag 26 april: 20 uur vrouwenavond.

Dinsdag 30 april: vanaf 20 uur is café Rosé open, om 20.30 uur speelt de theatergroep Mezik het stuk „Herenovereenkomst”. Daarna feest.

Tentoonstelling Homohaar en Fascisme

Nederland viert zijn 40 jarige bevrijding en toen zei iedereen: „Nooit geen fascis-

me meer”. We wilden bouwen aan een nieuwe en goede samenleving.

Het is goed om nu eens bij het resultaat stil te staan en wij van het COC hebben dat gedaan omtrent homosexualiteit. Vandaar dat wij van 23 april t/m 7 mei a.s. in het COC-gebouw een tentoonstelling hebben ingericht over **Homohaar en Fascisme.**

Door middel van teksten, foto's en statistieken laat de tentoonstelling het verleden en het heden van homohaar zien. De geschiedenis begint in Duitsland tussen de twee wereldoorlogen en daarna de vervolging van homoseksuelen door de Nazi's. Uitgebreid wordt vermeld hoe het klimaat voor homoseksuelen vóór de tweede wereldoorlog en in de bezettingstijd was. Uiteraard gaat de tentoonstelling ook over de hedendaagse vormen van homohaar in binnen- en buitenland.

De tentoonstelling wordt geopend op dinsdagavond 23 april om 20 uur met een inleiding door drs. Oosterhuis over „homosexualiteit en fascisme”. Daarna is de tentoonstelling te zien op alle werkdagen van 14-17 uur en op dinsdagavond.

Groepen kunnen een afspraak maken ook voor tijden buiten de officiële openingstijden om.

De entree is een vrije gave.

Jungle Party

Zaterdag 30 maart wordt voor de tweede keer een Jungle Party georganiseerd in het Gymnasium, Tongersestraat 28. Er is livemuziek met „Big Jo and Co” en „Wakah Wakah”. Verder wordt er veel Afrikaanse muziek gedraaid, zijn er dia's te bewonderen van Ruud Tax en Ria Meyers, worden videobanden vertoond en Indisch eten bereid. Wie iets te koop aan wil bieden kan een tafel huren voor 35 gulden. Entree voor het feest is 10 gulden.

Sport

Lichamelijke Vorming en Sport Tennisabonnement

Ook dit jaar kan er op Tenniscentrum Maastricht weer met een parkkaart getennist worden van 1-4-1985 tot 1-10-1985. Kosten voor sportkaarthouders bedragen f 125,-. Aanmelding met pasfoto bij buro L.V.&S. Sportkaart verplicht.

Tenniskursus 1985

De cursus wordt gehouden op de tennisplaats van het psycho-medisch centrum Vrijverdalen op maandag en vrijdag. De cursus bestaat uit 8 lessen van 1 uur. Maximaal kunnen 8 groepen van 8 personen nemen (6 cursusgroepen beginners en 2 cursusgroepen gevorderden). Kosten f 40,-. Sportkaart verplicht. Informatie bij L.V.&S.

Wielertiefhebbers

Martijn v.d. Most (1e jaars Geneeskunde wetenschappen) wil graag weer een belangstelling bestaat voor de oprichting van een wielertoerclub. De club zal bestaan uit minimaal 1x per week toertochten van ca. 100 km te rijden. Het kan uitmonden in deelname aan wielerklassiekers/toertochten. Indien u hierin interesse, meld je dan bij het secretariaat van de club. Contactadres van Martijn v.d. Most: Cruyshaag 118B, 6228 LE Maastricht.

Van 8 t/m 12 april: PAASVAKANTIE... GEEN LESSEN. L.V.&S.

Gezellige Limburgse boerderij te huur voor groepen tot 50 personen. Ideaal voor werkweken, familiefeesten, studieweekends, reünies etc. Vlakbij de uitgestrekte Vijlenerbossen. Verhuur aan slechts één groep; veel privacy, open haard, c.v., douches, sportveld. Geen campingcentrum.

M. Ronken, Elzeterweg 6, 6281 NN Mecheleer, tel. 04455-1363.

Boekhandel Leiter-Nypels

DE MAASTRICHTSE
 UNIVERSITEITS-BOEKHANDEL

Wolfstraat 12
 6211 GN Maastricht

tel. (043) 50743*
 telex 56173 leiny nl.

NSK-Tennis

Op 7 en 8 maart jl. vond in het Tenniscentrum Dousberg de NSK-Tennis plaats. Er deden 9 OSSO's aan dit evenement mee. Het zijn twee gezellige dagen geweest met veel tennisplezier. Ook de kroegentocht viel bij velen in de smaak.

Het herenteam van Maastricht eindigde op de derde plaats, het damesteam op de tweede plaats. En Udo Buchheim heeft de wisselbeker van heren enkel weten te bemachtigen.

Al met al: een zeer geslaagd tennisgebeurtenis.

N.S.K. Teamzeilen

Op 5 mei wordt de N.S.K. Teamzeilen verzeild op de Braassem. Er wordt gezield in 16-Kwadraten en Sterns. De organisatie is namens de Leidse sportraad in handen van A.L.S.Z.V. de Blauwe Schuit. Teams van 6 personen kunnen zich tot 14 april inschrijven via de plaatselijke sportraad. Kosten per team f 300,- waarvan de helft vooraf voldaan moet worden. Voor verdere inlichtingen kan men zich wenden tot Joost Fransen, tel. 173752.

Indoorsportweek 1985

Handbalslag
 1. Bulb, 2. Beukenoot, 3. E.G.Z., 4. Saurus, 5. Nieuwenhof, 6. E.V.V., 7. Baderata, 8. Klamme handjes, 9. Team, 10. BMC, 11. Duizendpoot, 12. Messers, 13. O. & W., 14. Loezoe, 15. Over de muur, 16. Willempie, 17. Tieme, 18. Spuit acht.

Hammen
 1. E. de Gouw, 2. H. Hoekstra, 3. K. Voldendorp, 4. W. Cortenraad.

Patertienkamp
 1. Circumflex I, 2. Prometheus, 3. Doebar watjes, 4. Hydrocehaaltjes, 5. Petters, 6. M. Vermeulen, 7. De lelijke endjes, 8. De chloorvreters, 9. Saurus, 10. De chloorrotters, 11. Badmutsen, 12. Demertjes, 13. D.A.F. (door alcohol an), 14. Natneken, 15. Heugemerweg, 16. Pretballen, 17. Dabbeleire, 18. E. de Gouw, 19. Circumflex II, 20. Lactor et emergo.

Bridge
 1. Jos Kleijnen-Harm Jacobs, 2. Eric Boorthoorn-Hans de Boer, 3. Martin Brandwagt-Gerrie Bosch.

Tafeltennis (beginners)

1. Marc Pluymaekers, 2. Marc Verhaegh, 3. Hein Hoekstra, 4. Rendeline Puite, 5. Erik de Gouw, 6. Monica Senten.

Tafeltennis (gevorderden)

1. Joey Baltus, 2. Arnold van Alphen, 3. Chris Reutelingsperger, 4. Bert Schilte, 5. Jan-Joost Meijis, 6. Harm-Jan Bonke, 7. Guido Dieteren, 8. Jef van Gestel.

Schaken

1. F. Jager, 2. G. Jonkheer, 3. P. Hardy / C. Kluge, 5. M. de Jong / S. Terpstra / R. Lousberg / H. Hoekstra, 9. B. Schilte / H. Weldring, 11. W. Cortenraad, 12. R. Hooijen.

Biljarten

1. J. Hekking, 2. F. v. Hulsel, 3. M. Hamers, 4. H. Vranken, 5. G. Hendriks.

Tafelstraat 13

Open dinsdagavonden

Dinsdag 2 april: „De zondeval van het Christendom” n.a.v. prof. Heerings vergeten boek (1924) over de houding van de kerk tegenover oorlog en vrede; tot ongeveer 325 na Christus werd het Romeinse leger geboycot; na die tijd, toen het Christendom staa⁴sgodsdiens⁴t geworden was, werden pacifisten geboycot. En hoe staat het nu, tussen kerk en NATO? Inleiding door de heer Jennissen van de Vredeswinkel: 20.00 uur.

Dinsdag 23 april: „Het meisje met het rode haar”, videofilm, naar het leven van de verzetsstrijdster Hannie Schaft, ter herdenking van 40 jaar Bevrijding van fascisme; gesprek na; 20.00 uur.

Vieringen

Witte Donderdag 4 april: viering rond Aartsvader Jozef en Messias Jesus die beiden door hun broeders werden verkocht; met koor en kinderdienst; Abtstraat 2a, crypte Elisabethhuis om 19.00 uur.

De eerstvolgende vieringen zijn op zondag 28 april (doop) en zondag 5 mei (Bevrijdingsdag), beide in de Cellbroederskapel; voor de vieringen van Goede Vrijdag en Pasen verwijzen naar Citykerk (tel. 16910) en de andere kerken in de stad.

Pausbezoek

Donderdag 28 maart: „Een godsdienstpsycholoog over de paus”, ofwel emeritus prof. Willem Berger (Nijmegen) stelt 5 vragen aan de paus vanuit godsdienst- en pastorale psychologie; 20.00 uur.

Donderdag 18 april: „Paus en politiek”, ofwel Ria Beckers (Tweede Kamer PPR) stelt 5 vragen aan de paus vanuit de politiek; 20.00 uur.

De volgende avonden zijn op 2 mei (prof. J. Bremer, RL) en op 14 mei (o.a. dominee R. v.d. Beld, Maastricht). De serie wordt samen georganiseerd met de Maastrichtse basisgroep Citykerk. Samen met hen wordt ook de deelname aan de P.I.P. manifestatie (Platform Initiatieven Pausbezoek) van 8 mei op het Malieveld in Den Haag voorbereid; Michiel van der Plas en Edward Schillebeeckx zullen die dag inleiden. Informatie bij Citykerk en Tafelstraat.

Herdenking 1940-45

Woensdag 1 mei: start van „Fietsen tegen Racisme” (1-5 mei) in Maastricht, Breda, Nijmegen en Groningen, richting Amsterdam; georganiseerd door Marokaanse, Turkse en Nederlandse jongerenorganisaties. Informaties bij KWJ, Mariastraat 13 (tel. 12424 Abdul en Frans) of Tafelstraat. Je kan ook 1 dagje meedoen, of supporter worden!

Donderdag 1-maandag 12 augustus: Lotte Holzer-kamp in Oost-Berlijn: werken op een joodse begraafplaats in een socialistisch land met Nederlandse en DDR-studenten; georganiseerd door de NCSV en de Ned. Oecumenische Gemeente in Berlijn; kosten all-in f 400,-. Opgeven voor Pasen liefst.

Groepen

Maandag 1 april: aktiegroep (axy) over huidige en vooral te verwachten woonlende voor studerende jongeren in Maastricht, 19.00 uur, geen aprilmop.

Woensdag 3 april: kloostertocht naar de kruiswegstaties van Heugem en Wahlwiller (Aad de Haas), 15.00 uur; nieuwe declnemers welkom, als ze zich van te voren opgeven, vanwege het vervoer. Vertrek vanaf de Tafelstraat, terug om 19.00 uur.

N.B. Wij houden Paasvakantie van vrijdag 5 tot maandag 15 april. Wat vindt u van deze: „Als je de mensen eenmaal kan overtuigen, maakt het eigenlijk niet meer uit waarvan”?

Ook als u maar met z'n tweeën bent kunt u bij ons terecht voor uw gebak. Onze vlaaien hebben wij iedere dag in vier verschillende groottes en ieder weekend maken wij ook van onze taarten extra kleine maten. Het veiligste is het uiteraard om even vooraf te bestellen als u zo'n kleine taart wilt hebben.

Heerlijke hartigheden

Dagelijks zeker twee soorten voorradig. Vrijdag en zaterdag het hele assortiment. Op bestelling maken wij uw hartig gebak ook zonder vlees.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

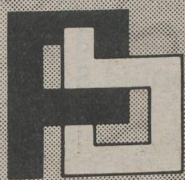
Een boek niet meer in voorraad komt helaas voor. Maar door het gebruik van een zeer modern bestelsysteem kunnen wij ieder Nederlandstalig boek binnen 2 werkdagen weer leveren.

Dit geldt natuurlijk ook voor uw bestellingen.

Nieuwstraat 9, 6211 CR Maastricht
 Tel. 043-10825

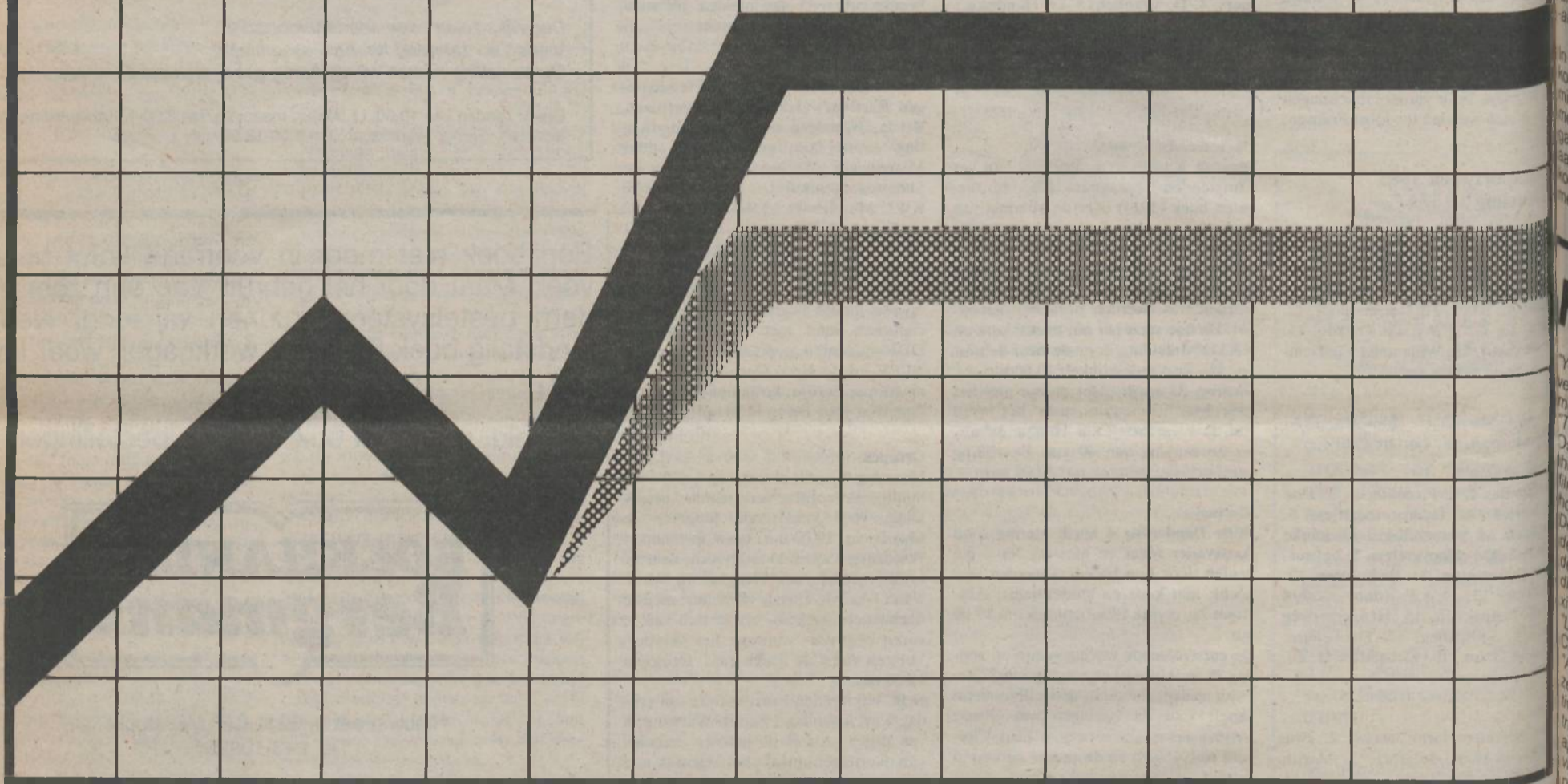
**DE LOKALE BANK
 MET
 MONDIAAL KARAKTER**

BANQUE PARIBAS

Vrijthof 17b, 6211 LD Maastricht, 043-11477.

Extra verhoging van de spaarrente bij Spaarbank Limburg

De spaarrente is gestegen.

Toch doet Spaarbank Limburg daar nog een schepje bovenop. Van enkele veel gevraagde spaarvormen is de rente n.l. extra verhoogd.

Alerte spaarders/beleggers kunnen dus nu hun voordeel doen.

Spaardeposito's met vaste looptijd en vaste rente

Minimum inleg f 500,-

3 jaar	7 %
4 jaar	7½%
5 jaar	7¾%

Spaarbrieven

Verzilverbaar na 2, 3, 4 of 5 jaar
Coupures van f 1.000,- en f 5.000,-

na 2 jaar	6 %
na 3 jaar	6½%
na 4 jaar	7¼%
na 5 jaar	7½%

Maandrente Deposito

met vaste looptijd en vaste rente

Rentevergoeding maandelijks.
Minimum storting f 15.000,-

Looptijd 3 jaar	6¾%
Looptijd 5 jaar	7½%

spaarbank limburg

Kunstcentrum weer open

Na een onderbreking van een half jaar zal het Kunstcentrum Limburg Bassin vanaf zondag 21 april weer voor kunstminnaars toegankelijk zijn. Na een grondige opknapping is het voormalige poppentheater aan de Bogaardenstraat 40b nu de nieuwe huisvesting van het Kunstcentrum. Het ligt in de bedoeling om samen met het stadhuis, dat naar verwachting binnenkort het aangrenzende gebouw de zogenaamde lerewacht - bebouwt, de entree en de foyer te dekken. Daarmee wordt Maastricht een cultureel centrum rijker. De naam van het Kunstcentrum blijft gehandhaafd, hoewel het vroegere en inmiddels gesloopte centrum de naam aan de ligging ontleende, omdat deze naam de lading dekt. 't Bassin staat voor vergaarbekken, in dit geval een vergaarbekken van tal van kunstenaarsinitiatieven en activiteiten.

In vergelijking met het oude onderkomen zal het centrum het met minder tentoonstellingsruimte moeten stellen. Daarom wil de organisatie niet alle plannen strikt aan het gebouw binden. In de toekomst zal het regelmatig voorkomen dat op diverse plaatsen in de

stad gelijktijdig verschillende aspecten van de beeldende kunst aan de orde worden gesteld.

In de Kruissherenkerk is namelijk vanaf 31 maart "Musée de Voyage" te zien. De in de kerk tentoongestelde schilderijen zijn door 25 kunstenaars uit 6 landen uitgevoerd op immens grote dekzeilen van vrachtwagens en vrachtboten. Deze zeilen zijn door de initiator van de expositie, het Luikse kunstenaarsinitiatief Espace 251 Nord, ter beschikking gesteld. Als Nederlandse deelnemers aan deze 'grootschalige' tentoonstelling waren de Maastrichtenaren Rudy Beerens, Peter Wehrens en Toon Teeken uitgenodigd. Zoals de titel al suggereert zal na Luik en Maastricht de expositie verder reizen. Op 22 april verhuist "Musée de Voyage" naar Bremen.

In het Kunstcentrum start 21 april een tentoonstelling met schilderijen van Fons Lemmens, Gilbert de Bontridder en Peter Wehrens en beeldhouwwerken van Toine Lenders. Rond die tijd verschijnt ook het eerste nummer van het nieuwe kunstmagazine "t Bassin". Dat tijdschrift bevat voornamelijk kunstenaarsbijdragen, documenteert de activiteiten van het Kunstcentrum,

informeert over initiatieven in de Euregio en er verschijnen journalistieke en literaire bijdragen in (o.a. van Hans van de Waarsenburg en Wiel Kusters).

Paul Pinxten

Vernisage van "Musée de Voyage" in de Kruissherenkerk aan de Kormel op zondagmiddag 31 maart

om 16.00 uur. De entree is gratis en de live-muziek tijdens de openingsmiddag is van zigeunerorkest Rommenoe. De tentoonstelling is tot en met 21 april te zien, woensdag tot en met zondag 12.00 uur tot 17.00 uur. 't Bassin is vanaf 21 april geopend op zaterdag, zondag en woensdag van 13.00 uur tot 17.00 uur en donderdag en vrijdag van 10.00 uur tot 17.00 uur.

Homofilmfestival

"Yet each man kills the thing he loves, yet each man does not die"; met deze regels uit het gedicht "The Ballad of Reading Goal" van Oscar Wilde als thema, organiseert theater Desmet i.s.m. het Mannenfilmcircuit een drie weken durend homofilmfestival, waaraan naast Desmet een groot aantal filmhuizen deelnemen. Het festival wordt ondersteund door de VPRO-televisie, die achtereenvolgens de films "Taxi zum Klo" van Frank Ripploh, "L'homme blessé" van Patrice Chéreau en de Hongaarse film "Another Way" van Károly Makk uitzendt. Landelijk begint het filmfestival op 11 april en in filmhuis Maastricht worden van donderdag 11 april tot en met woensdag 17 april vijftien films vertoond uit het totale programma.

Volgens woordvoerder Eric Marcus van het Mannenfilmcircuit is de opzet van dit festival anders dan voorgaande homofilmweken. Men heeft nu duidelijk gekozen voor een thema (zie de dichtregels van Oscar Wilde: de erkenning van de onmogelijkheid van de liefde) en een groot aantal films uitgezocht die daarin passen. Vaak werden er, aldus Eric Marcus, ook in plaatselijk georganiseerde homofilmfestivals, heren en der grijsgedraaide films uit de doos gehaald, waardoor van enige originaliteit geen sprake meer kon zijn. Kwaliteit en originaliteit zijn de trefwoorden waarop dit festival gebaseerd is, getuige het groot aantal niet eerder in Nederland vertoonde films waarvan er een aantal door Fugitive Cinema Holland zullen worden aangekocht. In Maastricht wordt de filmweek geopend op donderdag 11 april met "Drama in Blond" van de mannenfilmer Lothar Lambert, van wie één van zijn beste films "Die Aiptraumfrau" twee jaar geleden in het filmhuis werd vertoond. "Drama in Blond" is een vrolijke, voortreffelijk afgewerkte film, waar-

in Lambert zelf de hoofdrol speelt. Een tweede bekende naam is Werner Schroeter, die in 1980 met minimale middelen zijn matrozenmusical "Weisse Reise" produceerde. Schroeter draaide de film in één week in een huiskamerstudio met wat overgebleven rollen film, geschilderde decors en een stel bevriende acteurs, onder wie Maria Schneider. Een curiosum is de film "Das dritte Geschlecht" ("Anders als du und ich, Par. 175) van Veith Harlan (Duitsland 1957) omdat dit de eerste naoorlogse filmproductie was, waarin homoseksualiteit (en "het grote gevaar daarvan") onomwonden als hoofdthema diende. Veith Harlan, de maker van de in 1940 geproduceerde nazi-propa-

gandafilm "Jud Süß", leverde met "Das dritte Geschlecht" weer eens het bewijs, dat een aantal ideeën uit de nazi-tijd nog lang niet uitgebannen waren. De film veroorzaakte destijds een schandaal in Duitsland. Naast nog een aantal kortere en langere films van o.a. James Broughton, Reinhard von der Marwitz, Hans Stempel en Martin Ripkens en de Nederlander Mattijn Seip, worden er twee Amerikaanse documentaires vertoond. "Before Stonewall" van Greta Schiller uit 1984 is een documentaire over de lesbische- en homobeweging, van 1920 tot 1969. Sexuele experimenten in de jaren '20, McCarthy-ervolgeningen in de jaren '50, het begin van de homo-burgerrechtenbeweging in de jaren '60, tot aan de beroemde Stonewall-rellen in 1969, waar travestieten zich verweerden tegen politierazzia's. In deze docu-

mentaire veel archiefbeelden en gesprekken met o.a. de dichter van de Beatgeneratie Allen Ginsberg. "The times of Harvey Milk" van Robert Epstein uit 1984 gaat over de strijd van de eerste openlijke homoseksuele ambtenaar Milk in San Francisco tegen Anita Bryant en de Moral Majority. In de eerste week van april is er in het filmhuis een uitgebreide programmamakrant van het gehele festival verkrijgbaar. Voor geïnteresseerden raad ik ook het uitstekende artikel van Paul Verstraeten aan, verschenen in de VPRO-Cinema bijlage nummer 2 van het filmblad Skoop. Van 4 tot en met 10 april is er iedere avond in de foyer van het filmhuis een voorbeschouwing van het festival te zien door middel van een video-trailer.

Charles Wuts

Prettig gestoorde cowboy

"It's nice to be a lunatic" zongen Ian Dury and the Blockheads zes jaar geleden in de toenmalige hit "Hit Me With Your Rhythme Stick". Wie kent niet de muzikale clowns, bijvoorbeeld Napoleon XIV met "They're Coming To Take Me Away, Ha-Ha"? Een novelty-hit weliswaar, een popsong die duidelijk afwijkt van het gangbare patroon door de komische tekst, vaak gekoppeld aan een humoristische muzikale stijl. Mrs. Miller verkrachtte met een afgrijselijk valse stem Beatles songs, Tiny Tim's kanarie-achtige stemgeluid deed zijn tulpentuintje volop bloeien en Joe Dolce's spaghetti-lied "Shaddap Your Face" ligt nog vers in het gehoor. Bij novelty-hits is meestal het komische karakter bewust opgeroepen. De echte weirdo's zijn te onaantrekkelijk om populair te worden en blijven noodgedwongen in de marge rommelen.

Een obscure vreemde geest uit die tijd eist weer de aandacht op: The

Legendary Stardust Cowboy. Ledge treedt na vijftien jaar weer in het voetlicht. Hoewel hij erg begaan is met het lot van de wereld, zou hij het liefst zo snel mogelijk naar Mars vertrekken. Aangezien dat niet tot de directe mogelijkheden behoort, brengt hij zijn eerste album "Rock-it to Stardom" uit. Een bizar meesterwerk volgestopt met 15 blues, rock en country verwante songs, afgewisseld met korte monologen. Met onvaste stem, geruggesteund door een gedegen begeleidingsband, zingt en praat hij op een directe en zeer energieke wijze over de onzekere toekomst van de wereld, waarschuwt de Einsteins op de aardkloot, bejubelt de ruimtevaart, bekritiseert het ongebreidelde wapenbezit in de States en betreurt zijn verloren liefdes. Het één en ander wordt gelardeerd met vogelgeluiden, rebel yells en oorlogskreten van de Comanches. Een live-optreden van deze man moet bijzonder fascinerend zijn. Ledge, die op 5 september 1947 te Lubbock in Te-

Klap van de molen.

xas geboren werd en de naam Norman Odam meekreeg, toert in de maand april door Nederland. De begeleidingsband bestaat voor deze gelegenheid uit voormalige Gunclub-leden Kid Powers, Patricia Morrison en Desperate. Wilt u ook een klap van de molen? Zorg er dan voor aanwezig te zijn in De Kapel (jongerencentrum Kombi te Maastricht) op woensdagavond 17 april.

Paul Pinxten

Agenda

Stadsschouwburg

(een selectie)

- Zaterdag 30 maart** om 23.00 uur: Golden Delicious in het Theatercafé, jazzy songs, bossa nova's en evergreens (toegang is gratis).
- Dinsdag 2 april** om 20.00 uur: Wolfgang Manz, pianorecital.
- Maandag 8 april** om 20.00 uur: Pratica Musica, concert uit de serie Oude Muziek.
- Donderdag 11 april** om 20.00 uur: "La Traviata" door Dansers Collectief Tilburg.
- Zondag 14 april** om 20.00 uur: Alan Berg Kwartet, kamermuziek.
- Dinsdag 16 en woensdag 17 april** om 20.00 uur: "Kasimir en Karoline" door Toneelgroep Papaver.
- Donderdag 18 april** om 20.00 uur: Jango Edwards met "Classics".

Filmhuis

- Donderdag 28 maart tot en met woensdag 3 april**, 20.00 uur: "Il Posto", van E. Olmi.
- Donderdag 28 maart tot en met zondag 31 maart**, 22.00 uur: "Foreigner", van A. Poe.
- Dinsdag 2 april**, 22.00 uur: "Harlan County" (mijnwerkersproject), van B. Kopple.
- Donderdag 4 april tot en met woensdag 10 april**, 20.00 uur: "La mort de Mario Ricci", van C. Goretti.
- Donderdag 4 april tot en met zondag 7 april**, 22.00 uur: "Metropolis", van F. Lang.
- Dinsdag 9 april**, 22.00 uur: "The salt of the earth" (mijnwerkersproject), van H.J. Biberman.
- Donderdag 11 april**, 20.00 en 22.00 uur: "Drama in blond", van L. Lambert.
- Vrijdag 12 april en zaterdag 13 april**, 20.00 uur: "Weisse Reise" + "What can I do with a male nude", van Schroeter + Peck.
- Vrijdag 12 april**, 22.00 uur: "Eine liebe wie die andere auch" + "Alraune", van Ripkens/Stempel + Eichhorn.
- Zaterdag 13 april**, 22.00 uur: "Hermes bird" + "The bed" + "The pleasure garden", van J. Broughton.
- Zondag 14 en maandag 15 april**, 20.00 uur: "Giarres", van R. van der Marwitz.
- Zondag 14 april**, 22.00 uur: "Paradise is not for sale", T. Ritzau.
- Maandag 15 april**, 22.00 uur: "Das Geräusch rascher Erlösung" + "Harmonie" + "David, Montgomery and I", W. Speck + U. Versum + W. Speck.
- Dinsdag 16 april**, 20.00 uur: "Before stonewall", G. Schiller.
- Dinsdag 16 april**, 22.00 uur: "Das Dritte Geschlecht" + "Dirnenschicksal", V. Harlan + C. Eichhorn.
- Woensdag 17 april**, 20.00 uur: "Harvey Milk", R. Epstein.
- Woensdag 17 april**, 22.00 uur: "Abuse+Uddijk, A. Bressan, M. Seip.

Studium Generale

- Woensdag 3 april**, 20.00 uur, Aula: Lezing door Pierre Janssen over "La Grande Parade". Entree: f 2,50.
- Donderdag 18 april**, 20.00 uur, Aula: De internationale positie van de Rooms Katholieke Kerk. Uitoefening van macht en gezag als antwoord op secularisatie. Lezing door prof. dr. Walter Goddijn O.F.M., Tilburg.

schotelrom

Comfort (I)

Met ogen als schoteltjes bezagen studenten Gezondheidwetenschappen onlangs de Onderwijsagenda week 11 van hun faculteit: Canjels Slaapcomfort zoekt een vierdejaars GVO-student(e) die voorshands 1 dag per maand tegen vergoeding voorlichting c.q. advies aan cliënten kan geven betreffende ligcomfort (bodem + matras) stond daar zomaar tussen de activiteiten en blokindelingen. Wat is me dat nu? Agora, de studiebelangenvereniging van de gezondheidswetenschappers, besloot alert te reageren: dit soort advertenties zou volgens hem niet mogen; dit riekt naar oneigelijk gebruik van de GVO'er. Anke Schmitt, die Bureau Onderwijs AF bestiert, zag er niet zoveel kwaad in: „Ach, het is toch een leuke bijverdienste? Misschien heb jij toevallig wel genoeg geld, maar een vierdejaars Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding misschien niet. Wat is er op tegen om een ziekenhuis, GGD of Gezondheidwinkel wél op de agenda te zetten, maar Canjels Slaapcomfort niet?” Toch maar even naar het Slaapcomfort gebeld. Meneer Van Zeijst meldt vanuit Venlo, de vestigingsplaats van (bodem + matras), dat hij op het idee is gekomen door een schoenenzaak in de buurt: daar gaven ze ook deskundig advies over het Voetcomfort, en zie: de klanten kwamen tevreden in drommen toegestroomd. Voor een Slaapspecialzaak moet dat ook mogelijk zijn, docht hem: „Veel van onze klanten komen voor ons Slaapcom-

fort op advies van de dokter, de homeopaat of de fysiotherapeut, en toen dachten we: „Kom, we zetten óók een slaapdeskundige in de zaak”, dat is ook plezierig voor de cliënt, om advies te krijgen van Dokter Huppeldepup, dat betekent klantenbinding. Voorlopig denken we aan één dag per maand maar dat kan óók eens per twee weken of zelfs eenmaal per week worden, al naar gelang de Slaapvoorlichter voldoet. Hij of zij moet natuurlijk al wel wat van het Slapen afweten, echt bijscholen dat kunnen we niet; we stellen natuurlijk het materiaal van de fabrikant ter beschikking, maar de GVO'er moet zélf óók wel wat in de mars hebben. En het loon? Ach, dat regelen we wel in onderling overleg, en naar rato van het succes, hè.” Vierdejaars GVO-student(-es): meldt u met gezwinde spoed bij de Slaapspecialzaak, u doet ervaring op, tegen een redelijke vergoeding, en wie weet: vindt u ooit nog uw hoogleraar, die vanwege zijn slechte voetcomfort door de homeopaat naar het Slaapcomfort is gezonden, naast u in het waterbed!

Comfort (II)

Nog amper van de schrik bekwamen, troffen derde- en vierdejaars gezondheidswetenschappers kortelingen na het verschijnen van de Slaapspecialzaak op het netvlies, het „De Trepkes-Nieuws” van maart 1985 in hun postvak aan. Het is duidelijk: het haute cuisine-bedrijf, ooit een restaurant met een echte Michelin-ster, probeert het

gat in de markt snel te dichten nu de voedselverstrekkung (ook wel, voor eenvoudigen van de geest: mensa) in het Hoofdgebouw van de RL een fiasco dreigt te worden. En natuurlijk, vooral de derde- en vierdejaars Gezondheidswetenschappers lijken een uitgelezen doelgroep. Een afstudeerdiner in De Trepkes is toch wel het minste, tegenwoordig. En wie niet afstudeert heeft altijd nog zijn of haar bijverdienste vanuit Slaapcomfort, Voetcomfort of Ontlastingscomfort (geruchten doen vermoeden dat de Sphinx-afdeling „WC-potten en Bidets” een Ontlastingsvoorlichter uit GVO-kringen wil aantrekken). Maar verder moet de modale student er wel flink aan trekken voor zij/hij De Trepkes kan betreden: het gastronomisch Vis-menu f 75,-. Hoe het Nieuws in de derde- en vierdejaars-postvakjes is terechtgekomen is een raadsel, maar ongetwijfeld zal het de krantenjongen een boel Eetcomfort geven. Bij al dat comfort is het natuurlijk wel oppassen geblazen dat we inderdaad ook de goede Voorlichter te zien en horen hebben gekregen. Het Eetcomfort van De Trepkes zou anders met alle gemak kunnen omslaan in anorexia nervosa (Maart Vismaand!: vooral de graten doen het bijzonder goed!), u weet wel, een nog steeds ongeslagen rage in Welvaartsland. Dank zij de vermagingszucht van honderden meisjes en wat minder jongens kunnen wij ons op 22 april vergapen aan de film „Sharon” over een Ware Anorexië, uitgeleid door Eetvoorlichtster dr. W. Weeda-Mannak (neenee, niet dezelfde als de dr. Huppeldepup uit Venlo). Gaan, hoor!

DoolhAF

Goeie bak: één van de – nog steeds – meest turbulente en labiele faculteiten aan ons universiteitje blijft de Algemene. Er worden maar nieuwe studierichtingen bijgesmeten alsof het niets is, terwijl de vorige jaargangen studenten het eigenlijk nog niet eens goed met zichzelf konden zijn wat ze nu gestudeerd hebben. Aan de informatieverstrekkung vanuit Bureau Onderwijs kan het niet liggen. Elke dag een spreekuur, fraaie aanplakborden per studiejaar (netjes bijgewerkt!), een eigen onderwijsagenda van enkele velletjes A4 met daarop alle wetenswaardigheden van de volgende week, en als klap op de vuurpijl: de Onderwijs-informap: een paar honderd vellen netjes geperforeerde informatie over alles, werkelijk alles binnen de Algemene Faculteit. We bladeren vol ontzag door dit lijvige losbladige systeem! Wát een gegevens! Wát een codes! Wát een namen, capaciteitsgroepen, curriculumplanningsgroepen, hoogleraren, Methoden- & Techniekenbeoordelaars, statistische vaardigheden! Wow! Hoe kan een student hier wijs uit? Benieuwd slaan we daarom het tabblad „Organisatie” op. Hee, leuk, decoratief: op de voorzijde daarvan staat een doolhof. De spelregels wijzen zichzelf, dus we duiken het doolhof (de organisatie...) in. „Maar hoe nu?” roepen we na twee uur en drie kwartier vergeefs proberen uit: „Dit doolhof klopt niet, het kan niet, het is écht symbolisch voor de Organi-

satie van die Faculteit, je komt er altijd vast te zitten in het doolhof, potdikke!” Of zijn wij te dom voor die faculteit?

ERGERNIS

Romantiek

Situatietekening: een karige hut. Rondom niets dan zand: een droge woestijn, ongeveer zo groot als tweemaal het continent Australië plus de provincie Utrecht en de Voerstreek. Naast de hut een aantal attributen: een schotelantenne, een satellietverbinding voor telefoon, telex, radio en Sky Channel te kunnen bewerkstelligen. Een grote pomp. Een poepdoos. Een grote cirkel met daarin een eveneens grote „H” mocht een passerende helikopter eens langs willen wippen.

We treden binnen in de stulp in desolate decor. Een vierkante ruimte van ongeveer 36 vierkante meter. De gaten in de muren – men kunnen ze niet genoemd worden – zijn gesloten met blinden. Een straaltje zon die door de reter in muren en dak naar binnen kruipt, geven ons de kans het interieur ons op te nemen. Links een bed, bedekt met lorren. Ervoor, -achter en -onder rotzooi. Kleding? De achtermuur wordt in beslag genomen door een oliegestookt fornuut en grote bergen ingeblikt voedsel, noodrantsouwen en vacuüm verpakte kruimeltjesvlaaien. Rechts zien we dat de gehele muur in beslag wordt genomen door een lange tafel. Achteraan een leeslamp, bergen boeken, honderden beschreven en onbeschreven vellen, papier, pennen, potloden, perforators, nietmachines en een tiental los rondslingerende hangmappen. Hier en daar een interne circulatie enveloppe. Meer naar voren zien we een aantal monitoren, een gamma telex, aan de wand een zwartbakelieten jaren 50-telefoon en een zend- en ontvanginstallatie. Ook hier veel papier, een prikbord met drie lagen dik vol zit, een slingerend fotooestel en de sleuteltjes van de geparkeerde tropeneend. Onder de tafel zien we een slordig aangesloten centrale verwerkingseenheid; een computer dus. Op een krukje voor de tafel zit een vrouw, gekleed in khaki shorts en een legershirt. Ze telefoneert. Later zien we een stukje van haar conversatie volgen: „Nee hoor, alles werkt nog prima. De zonnepanelen doen het goed, dus aan electriciteit geen gebrek. De zonnecollector loopt ook als een trein. Elke morgen heb ik warme douche... het kan hier 's nachts koud zijn, weet je. Nou, en de computer loopt ook goed, smeerd; wat problemen gehad met de compiler, maar die heb ik goed dank weten op te lossen...”

„Ja, nu dus de laatste kruistabellen en wat multivariatie analyse, dat moet wel lukken hoor, proefschrift kan over een jaartje wel naar de drukker.”

„Alleen? Eenzaam? Verlaten? Dees olaat? Op mezelf? Eenkennig? Solitair? Afgezonderd? Geïsoleerd? Ach, wat zal ik zeggen...”

„(zucht)...” ze snikt en hangt op

Weg

Je kijkt naar de maan
maar de maan is ver weg
Of de maan kust een boom
en jij ziet het niet
Je gaat naar de maan
maar de maan is er niet
Of de maan schijnt kwartier
en jij slaat een uur

Voor de maan hangt een wolk
die je droomt voor een uur
Na een nacht ben je wolk
en je hangt voor de zon

De zon smelt de wolk
wast de wind schijnt de maan
Je droomt dat je leeft
en je kijkt naar de maan
Of de maan kijkt naar jou
wat een prachtig kwartier

Je vreest dat je leeft
en je vreest dat in kleur
De maan is dan geel
De wind fluit een lied
door je hoofd
en je zwaait op een droom
Als die komt ben je weg
en je bent dat in kleur

